

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΗ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 | 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1970 | ΑΡΙΘ. 21

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο Ν

ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α'

XXVI. Μέγα καὶ θαυμαστὸν οὖν νομιζομεν εἶναι, εἰ ὁ δημιουργὸς τῶν ἀπάντων ἀνάστασιν ποιήσεται τῶν ὁσίων αὐτῷ δουλευσάντων ἐν πεποιθήσει πίστεως ἀγαθῆς, ὅπου καὶ δι' ὀρνέου δείκνυσιν ἡμῖν τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ; 2. λέγει γάρ που· *Καὶ ἐξαναστήσεις με, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι, καί· Ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα, ἐξηγέρθη, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ.* 3. καὶ πάλιν Ἰωβ λέγει· *Καὶ ἀναστήσεις τὴν σάρκα μου ταύτην τὴν ἀναντλήσασαν ταῦτα πάντα.*

10 XXVII. Ταύτη οὖν τῇ ἐλπίδι προσδεδέσθωσαν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τῷ πιστῷ ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις καὶ τῷ δικαίῳ ἐν τοῖς κρίμασιν. 2. ὁ παραγγείλας μὴ ψεύδεσθαι, πολλῶ μᾶλλον αὐτὸς οὐ ψεύσεται· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον παρὰ τῷ θεῷ εἰ μὴ

2 Πρβ. Ἐβρ. 11,10. 5 Πρβ. Ψαλμ. 27,7. 87,11. 6 Ψαλμ. 3,6. 22,4. 8 Ἰωβ 19,26. 11 Ἐβρ. 10,23. 11,11. Ψαλμ. 144,13. 12 Ἐβρ. 6,28.

3 δουλευσάντων ΑΙΣ : δουλεόντων ΔΚΚ² | 4 καί : λ. ΔΚΚ² | 5 καί : λ. ΔΚΚ² | 6 καί + πάλιν ΔΚΚ² | καί : λ. ΚΚ² | ὕπνωσα ΑΛ (Ο') : + καὶ ΙΚΣ : + καὶ πάλιν Κ² | ἐξηγέρθη ΑΙΔΣ : ἐξεγερθήσομαι ΚΚ² | 8 καί : λ. ΔΚ | ἀντλήσασαν Ι. 10 προσδεδέσθωσαν ΑΚΣ : προσδεχέσθωσαν Ι | 11 ἐν : λ. Ι | τῷ : λ. Ι | τῷ : λ. Ι.

- 15 τὸ ψεύσασθαι. 3. ἀναζωπυρησάτω οὖν ἡ πίστις αὐτοῦ ἐν
ἡμῖν, καὶ νοήσωμεν, ὅτι πάντα ἐγγὺς αὐτῷ ἐστίν. 4. ἐν λόγῳ
τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ συνεστήσατο τὰ πάντα, καὶ ἐν
λόγῳ δύναται αὐτὰ καταστρέψαι. 5. *Τίς ἐρεῖ αὐτῷ· Τί ἐποίη-*
σας; ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ; ὅτε
θέλει καὶ ὡς θέλει, ποιήσει πάντα, καὶ οὐδὲν μὴ παρέλθῃ
τῶν δεδογματισμένων ὑπ' αὐτοῦ. 6. πάντα ἐνώπιον αὐτοῦ
20 εἰσιν, καὶ οὐδὲν κέληθεν τὴν βουλήν αὐτοῦ. 7. εἰ οἱ οὐρα-
νοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ, ποιήσιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγ-
γέλλει τὸ στερέωμα· ἡ ἡμέρα τῇ ἡμέρα ἐρεῖγεται ἔθνος,
καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνώσιν· καὶ οὐκ εἰσὶν λόγοι οὐδὲ
λαλιαί, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν.

15 Πρβ. Ψαλμ. 33,19 καὶ Κλήμ. Α' κεφ. 21,3. 16 Πρβ. Ἑβρ. 1,3.
Σοφ. Σολ. 9,1. 19 Πρβ. Ματθ. 5,18. 24,35. 20 Πρβ. Ψαλμ. 18,2 ἔ.

14 τό : λ. I | 16 τά : λ. IK | 17 ποιῆσαι I | 20 οἱ : λ. I | 22 τὸ
στερέωμα καὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ πάντων βλεπομένων καὶ ἀκουομένων
φωβηθῶμεν... I | λόγοι... λαλιαὶ AK.

ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΡΩΜΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α' ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

(Ἀπόδοσις εἰς ἀπλὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν).

XXVI. 1. Μεγάλο πρᾶγμα καὶ θαυμαστὸν λοιπὸν νομίζομεν ὅτι εἶναι ἐὰν ὁ Δημιουργὸς τῶν ὅλων θ' ἀναστήσῃ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐδούλευσαν εἰς Αὐτὸν μὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην καὶ μὲ τὴν πεποιθήσιν τῆς ἀγαθῆς (τῆς ἀγίας καὶ ζώσης) πίστεως, ἀφοῦ μὲ ἓνα ὄρνεον μᾶς φανερώνει τὸ μεγαλεῖον τῆς (θείας) ὑποσχέσεώς του; 2. Διότι λέγει κάπου (εἰς τὴν Ἀγ. Γραφήν). «Καὶ θὰ μὲ ἀναστήσῃ καὶ πάλιν, καὶ θὰ ἐξομολογηθῶ εἰς Σέ», καί· «Ἐκοιμήθην καὶ ἔπεσα εἰς ὕπνον βαθύν, ἐσηκώθηκα

ὁμως καὶ πάλιν (ἀναστήθηκα), διότι Σὺ εἶσαι μαζί μου (καὶ με ζωοποιεῖς)». 3. Καὶ πάλιν λέγει ὁ Ἰώβ· «Καὶ θὰ ἀναστήσης τὴν σάρκα μου αὐτὴν (τὴν ἰδίαν), ἣ ὅποια ὑπέφερεν (ὑπέμεινεν) ὅλα αὐτὰ (μαζί με τὴν ψυχὴν μου).

XXVII. 1. Ἄς προσδεθοῦν λοιπὸν σφιχτὰ με τὴν ἐλπίδα αὐτὴν αἱ ψυχαὶ μας πρὸς τὸν Θεὸν ποὺ εἶναι πιστὸς εἰς τὰς ὑποσχέσεις του καὶ δίκαιος εἰς τὰς κρίσεις του. 2. Αὐτὸς ποὺ παρήγγειλε νὰ μὴ ψευδόμεθα, πολὺ περισσότερον δὲν θὰ ψευσθῆ ὁ ἴδιος· διότι τίποτε δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς τὸν Θεὸν παρὰ μόνον τὸ νὰ ψευσθῆ. 3. Ἄς ἀναζωοπυρηθῆ (ἄς ξανανάψῃ καὶ ξαναζωντανεῦσῃ) λοιπὸν ἡ πίστις Αὐτοῦ μέσα μας, καὶ ἄς ἐννοήσωμεν καλά, ὅτι τὰ πάντα εἶναι πλησίον Αὐτοῦ (εἶναι γνωστὰ καὶ ἐξαρτῶνται ἀπὸ Αὐτόν.). 4. Διὰ τοῦ Θείου Λόγου ποὺ εἶναι τὸ σκῆπτρον τῆς μεγαλωσύνης Αὐτοῦ ἐδημιούργησε τὰ πάντα (καὶ κυβερνᾷ καὶ συντηρεῖ αὐτά), καὶ διὰ τοῦ Λόγου Αὐτοῦ ἔμπορεῖ καὶ πάλιν νὰ καταστρέψῃ ταῦτα. 4. Ποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ εἴπῃ εἰς Αὐτόν· «Διατὶ τὰ ἐδημιούργησες; Ἡ ποῖος θὰ ἔμπορέσῃ ν' ἀντισταθῆ εἰς τὸ κράτος τῆς δυνάμεώς Του»; Ὅταν θέλῃ καὶ ὅπως θέλει τὰ πάντα θὰ πράξῃ, καὶ τίποτε δὲν θὰ διαφύγῃ ἀπὸ ὅσα ἔχουν ὑπ' Αὐτοῦ προκαθορισθῆ(καὶ νομοθετηθῆ). 6. Τὰ πάντα εὐρίσκονται ἐνώπιόν Του (ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν Αὐτοῦ), καὶ τίποτε δὲν διαφεύγει τὴν θέλησίν Του, 7. ἀφοῦ αἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὸ δὲ στερέωμα (τοῦ οὐρανοῦ) ἀναγγέλλει (καὶ διακηρύττει) τὴν δημιουργίαν τῶν χειρῶν Του· ἡ κάθε ἡμέρα διαλαλεῖ πρὸς τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸν Θεῖον Λόγον (τὴν Σοφίαν τοῦ Θεοῦ) καὶ ἡ κάθε νύχτα ἀναγγέλλει (καὶ διακηρύττει) εἰς τὴν ἄλλην νύχτα τὴν Γνώσιν(τοῦ Θεοῦ, ἧτοι τὴν πανσοφίαν Αὐτοῦ) (ἄρα) καὶ δὲν ὑπάρχουν λόγοι καὶ λαλιαὶ τῶν ἀνθρώπων (καὶ ὄλων τῶν ζώντων δημιουργημάτων τοῦ Θεοῦ), τῶν ὁποίων αἱ φωναὶ νὰ μὴ ἀκούωνται (ἀπὸ μέρους τοῦ παντογνώστου Θεοῦ)».

(Συνεχίζεται)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΜΠΟΝΗΣ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑΣ *

ΔΟΚΙΜΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Αυτή ἡ ὑποκριτικὴ «δεύτερη φύση» δημιουργεῖται πολλὲς φορές ὄχι ἀπὸ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη, ἀπὸ τὴν «ποιότητα» θὰ ἔλεγα τοῦ χαρακτῆρα, ἀλλὰ ἀπὸ αἰτίες ἐξωτερικές, ἐπίκτητες.

Ἐπάρχουν ἄνθρωποι, πού, ἀπὸ κακὴ τύχη ἢ ἀπερισεψία, ξεκίνησαν στραβά. Ἐμπῆκαν στὴν πόρτα ἀντικανονικά μὲ ἕναν ἀνεπίτρεπτο ἐλιγμό, μὲ μιὰ παράλογη ἐρμηνεῖα ἑνὸς νόμου ἢ μὲ ἕνα χαρτί ἀμφιβόλου γνησιότητος. Αὐτὴ ἡ ἀντικανονικὴ εἴσοδος ἑνὸς κατὰ τὰ ἄλλα ἀξιολόγου ἴσως ἀνθρώπου δηλητηριάζει ἐφεξῆς ὅλη τὴ σταδιοδρομίαν του, γιατί τὸν ὑποχρεώνει νὰ ὑποκρίνεται ἀδιάκοπα γιὰ νὰ καλύπτει, νὰ ὑποχωρεῖ γιὰ νὰ μὴ ἔχει κυρώσεις καὶ νὰ στηρίζει ὅλη τὴν ἐπαγγελματικὴ συμπεριφορὰ του σὲ μιὰ ἀδιάκοπη ἀλυσίδα ἀπὸ συμβιβασμούς καὶ ἀπὸ ὑποκριτικὰς πράξεις.

Σ' αὐτοὺς λοιπὸν ἐπίσης ἡ ὑποκρισία ἔχει γίνῃ δευτέρη φύση καὶ στὸ τέλος πιστεύουν ὅτι ὅλα εἶναι ἐν τάξει κι' ὅτι δὲν εἶχαν κάμει καμμιά παράβαση. Σὰν αὐτοὺς πού βάρουν τὰ μαλλιά τους χρόνια, καί, μὲ τὸν καιρὸ, πιστεύουν ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ φυσικὸ χρῶμα τους καὶ δὲν θέλουν οὔτε στιγμή νὰ τὸ δοῦν, στὰ διαλείμματα τῆς βαφῆς, ὅπου αὐτὰ ξαναφαίνονται ἄσπρα. Μὲ εἰλικρίνεια λοιπὸν, δὲν τὸ παραδέχονται πὼς εἶναι ἄσπρα—καὶ εἶναι σ' αὐτό, ὅσο κι' ἂν φαίνεται παράξενο, πραγματικὰ εἰλικρινεῖς...

Κολακεία καὶ εἰλικρίνεια. Ἕνα παράξενο κρᾶμα.

Ἄς ἔλθουμε τώρα σ' αὐτοὺς πού πολεμοῦν ν' ἀνέβουν.

Ἄλλοι ὅσοι ἔχουν κάμει μιὰ μακριὰ σταδιοδρομίαν σὲ ἡγετικὰ θέσεις, θὰ ἔχουν πλούσια ἐμπειρία, ἀπὸ τοὺς νέους, πού ἀγωνίζονται νὰ δημιουργήσουν ἕνα στάδιο στὴ ζωὴ τους.

Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά εἶναι ἐκεῖνοι οἱ νέοι, πού ἀθόρυβα καὶ σεμνά, πέφτουν στὴ μελέτη καὶ στὴν ἐργασία, παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα, κάθονται συνήθως ὄχι στὰ πρῶτα θρανία, καὶ κρατοῦν σημειώσεις. Δὲν κυνηγοῦν τὸν καθηγητὴ στὸ διάδρομο οὔτε κάνουν ἐκεῖνες τίς ἐξυπνοανόητες ἐρωτήσεις, πού συχνὰ βάζουν σὲ ἀμηχανίαν τὸν καθηγητὴ, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶναι ἀνόητες. Συχνὰ εἶναι ὁ καθηγητὴς ἐκεῖνος, πού ἀπὸ μακρὰ διαίσθηση καὶ πείρα τοὺς ἐπισημαίνει, τοὺς

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 587 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19-20 τεύχους.

καλεῖ, τοὺς δοκιμάζει καὶ μὲ ἐκπληξῆ ἀνακαλύπτει τὴν πρόοδο τοῦ ἀθόρυβα ἔχουν κάμει.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὅμως, εἶναι οἱ ἀνυπόμονοι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ θυροβώδεις. Ἀπὸ μιὰ σύμπτωση, ἀπὸ μιὰ σημαδιακὴ συνάντηση στὴ ζωὴ τους, ἀπὸ ἓναν συναγωνισμό μὲ ἓναν προσοδευμένο συγγενῆ ἢ φίλο του, ἢ, τέλος καὶ ἀπὸ ἀπλῆ ψυχосύνθεση, δραματίζονται κάτι μεγάλο. Εἶναι μόλις τριτοετεῖς καὶ νομίζουν ὅτι εἶναι ὄριμοι κιόλας γιὰ νὰ γίνουν ὑφηγηταί. Μετρᾶν τὰ χρόνια στὴ σειρά, τόσα γιὰ νὰ γίνω διδάκτωρ, τόσα γιὰ νὰ γίνω ὑφηγητής, τόσα γιὰ καθηγητής! Ξέρουν ποιοὶ καθηγηταὶ ἔγιναν πολὺ ἡλικίας, γιὰ ν' ἀδειάσει ἡ θέση τους! Πότε φεύγειὸ τάδε καθηγητής μὲ τὸ ὄριο τῆς ἡλικίας, γιὰ ν' ἀδειάσει ἡ θέση του. Ξέρουν ἀκόμη ὅτι γιὰ τὸν τάδε καθηγητὴ ὑπάρχει ἀμφισβήτηση τῆς ἡλικίας του, καὶ τὸ σχολιάζουν κι' αὐτό.

Γίνονται ἡ σκιά τοῦ καθηγητοῦ ἢ τοῦ ἀρμοδίου ἰσχυροῦ, τοῦ βουλευτῆ, τοῦ ὑπουργοῦ. Ἄν γίνουν κάποτε καὶ ἰδιαιτέροι ἐνὸς ὑπουργοῦ (κι' εἶναι λές, γεννημένοι γιὰ τὸ ἀξίωμα αὐτό), ζοῦν σὲ μιὰ ἔντονη παραίσθηση ὅτι εἶναι ἰσχυροί, ὅτι διατάζουν, ὅτι κυβερνοῦν. Διηγοῦνται ὅτι μίλησαν μὲ τὸν Γιάννη ἢ μὲ τὸν Δημήτρη—κι' ὁ Γιάννης ἢ ὁ Δημήτρης εἶναι, ἀπλοῦστατα, ὁ ὑπουργὸς ἢ καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς χώρας. Εἶναι ἰδιαιτέροι τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ ἔχουν οἱ ἴδιοι ἓνα στράτευμα ἀπὸ ἰδιαιτέρους καὶ ὑπασπιστάς.

Ἄν ἔχουν ἀκαδημαϊκὲς φιλοδοξίες προσκολλῶνται στὸν ἀρμόδιο καθηγητὴ. Ἄν τύχει νὰ εἶναι ψυχρὸς, ἀλλάζουν ἀμέσως προσανατολισμὸ καὶ ἐπιστημονικὴ προτίμηση καὶ προσκολλῶνται σὲ ἄλλον, βολικώτερο. Τοῦ μιλοῦν ἀδιάκοπα γιὰ τὰ ἐπιστημονικὰ τους σχέδια. Δὲν παράγουν τίποτε, γιὰτὶ τὸν πιὸ πολὺ καιρὸ τους τὸν χάνουν νὰ δημιουργοῦν «ἰσχυρές» σχέσεις, νὰ κάνουν καρτέρι σὲ ἰσχυροὺς, νὰ πετυχαίνουν τὸν καθηγητὴ μόλις τελειώσει τὴ δουλειά του, νὰ τὸν συνοδεύουν ἕως τὸ βιβλιοπωλεῖο («ἢ ὅπου ἄλλοῦ πᾶτε, κύριε καθηγητά, ἐγὼ εἶμαι ἐλεύθερος»), καὶ νὰ τοῦ μιλοῦν πάλι ἀδιάκοπα γιὰ τὰ σχέδιά τους. Μ' ἓνα λόγο εἶναι ἀγχώδεις, ἀκούραστοι, ἀνεξάντλητοι.

Ναί, ἀλλὰ τὸ κυριώτερο δὲν τὸ εἶπα ἀκόμη: στὸ τέλος γίνονται ἀνεκτοὶ στὸν ἰσχυρὸ, ὅπου ἔχουν προσκολληθεῖ, καὶ ὄχι μόνον ἀνεκτοί, ἀλλὰ στὸ τέλος καὶ εὐχάριστοι, ἴσως καὶ ἀπαραίτητοι.

—Τί ἔγινε ὁ νέος φίλος μου ὁ Α; ἀκοῦς καμμιὰ φορὰ νὰ ρωτᾷ ὁ καθηγητής. Ἐχει μέρες νὰ φανεῖ. Μήπως ἀρρώστησε;

Μὲ ἄλλα λόγια τοῦ λείπει αὐτὲς τὲς ἡμέρες, ποῦ δὲν τὸν βλέπει.

Τί ἔχει συμβεῖ λοιπόν;

Ἀπλούστατα, ἡ τακτική τους, ἡ προθυμία τους, ἡ συστηματική τους ἐκδήλωση μὲ καλὰ λόγια καὶ καλὰς προθέσεις, ἔχουν βρεῖ σιγά-σιγά εὐμενῆ ἀνταπόκριση. Ἐπὶ τέλους ἄνθρωποι κάποιας ἡλικίας, ποὺ ἔχουν, σὰν ἐνσυνείδητοι ἄνθρωποι, καὶ στιγμὲς ἀμφιβολίας γιὰ τὸ ἔργο τῆς ζωῆς τους, δὲ μπορεῖ νὰ μὴν αἰσθάνονται κάπως εὐχάριστα ὅταν ἀκοῦν ἐπαίνους. («Ἄ, αὐτὸ τὸ σύγγραμμά σας, κύριε καθηγητᾶ! Εἶναι μοναδικό, εἶναι κλασσικό!»).

Ὑστερα ἔχουν καὶ τὶς ἐπαγγελματικὰς ἀντιζηλίες. Ὁ νεαρὸς ξέρει καλὰ ποῖοι εἶναι οἱ ἐπαγγελματικοὶ τοὺς ἀντίπαλοι. Ἀποφεύγουν νὰ τοὺς ἐπαινοῦν, συχνὰ τοὺς κατηγοροῦν. Ἐνας ὄριμος ἄνθρωπος θὰ ὑποπτευθεῖ αὐτὴ τὴν στάση, θὰ δυσφορήσει, θὰ νοουθετήσῃ τὸν κατήγορο. Ἴσως ὅμως, στὸ ὑποσυνείδητο, θὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸν κατήγορο. Ἰσως δὲν ἐκτιμᾷ κατὰ βάθος τὸν ἀντίπαλό του. Ἄ! ἄλλη φοβερὴ παραμόρφωση αὐτῆ, ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀντιζηλία!

Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο. «Κύριε Πρόεδρε, (ἅς ποῦμε, γιὰ παράδειγμα, αὐτὸ τὸν τίτλο, ποὺ ἄλλωστε εἶναι συχνότατος), ἡ τσάντα σας εἶναι βαρειά. Δῶστε μου νὰ τὴν κρατήσω». Ὁ Πρόεδρος εἶναι κουρασμένος, τὸ ν' ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τσάντας εἶναι κί' αὐτὸ μιὰ πρόσκαιρη ἀνακούφιση. «Ἐχω καὶ κάτι γράμματα νὰ ταχυδρομήσω, ἀπὸ προχθές, καὶ τὸ ταχυδρομεῖο εἶναι μακριά». Δὲν προφθαίνει νὰ τὸ πεί. «Δῶστε τα σέ μένα, θὰ τὰ πάω ἀμέσως, θὰ σὰς φέρω κί' ἀπόδειξη».

—Ἐ, μὰ αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἀνεκτίμητο!, θὰ σκεφθεῖ στὸ τέλος ὁ μεγάλος φίλος. Ἐχει πολὺ καλὰ αἰσθήματα.

Τώρα, ποῦ εἶναι τὸ στοιχεῖο τῆς «εἰλικρινείας» σ' αὐτὴ τὴν τακτική;

Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἐδῶ ἓνα εἶδος εἰλικρινείας. Τὸν προστάτη τους σιγά-σιγά τὸν ἀγαποῦν. Συνδέονται μαζὶ του, τὸν σέβονται κατὰ βάθος, καὶ στὸ τέλος τοῦ ἀφοσιώνονται ἀληθινά. Ἀνησυχοῦν ἂν ἀρρωστήσῃ, σπεύδουν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν, νὰ τοῦ παρασταθοῦν.

Εἶμαι βέβαιος, ἀπὸ μακρὰ πείρα, ὅτι στὶς περισσότερες ἀπὸ αὐτὰς τὶς περιπτώσεις, στὸ τέλος, μὲ τὸν καιρὸ, προβαδίζει τὸ αἰσθημα καὶ ἔπεται ὁ ὑπολογισμός. Αὐτὸ συμβαίνει στὶς καλὰς φύσεις. Ξεκίνησαν μὲ κάποιον ὑπολογισμό, σὰν νέοι εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ κάποια βοήθεια. Στὸ τέλος ὅμως τὸν ἀγάπησαν τὸν καυμένο τὸ μεγάλο τους φίλο, ποὺ τόσο πρόθυμα δέχεται τὶς ἐκδηλώσεις τους. Ἐχει τὴ σοφία του, ἔχει τὸ γόητρο τῶν ἄσπρων μαλλιῶν, ἔχει κάποια δύναμη, ἀλλὰ καὶ ἀδυναμία, τὴν ἀδυναμία τῆς ἡλικίας, κάποια ἀνάγκη νὰ μὴ χάσει τὴν ἐπαφή μὲ τὴ νεότητα. Αὐτὸ τὸ ἥπιο λυκόφως, ὁ νέος, ἐὰν εἶναι καλὴ φύση, τὸ βλέπει πάντα μὲ

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Νὰ ἀρχίσῃ ἐγκαίρως.

Ἡ πρὸ τῶν Χριστουγέννων περίοδος τῆς νηστείας εἶναι γενικώτερον περίοδος προετοιμασίας τῶν πιστῶν διὰ τὴν ἀξίαν ἐκ μέρους τῶν ὑποδοχῆν τῆς μεγάλης ταύτης Δεσποτικῆς ἑορτῆς. Ἡ ὑποδοχὴ αὕτη πραγματοποιεῖται ὄχι μόνον μὲ τὸν ἀπλοῦν ἐκκλησιασμὸν ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν μυστηριακὴν συμμετοχὴν τῶν πιστῶν εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν. Πρέπει λοιπὸν οἱ ἐφημέριοι νὰ προετοιμάσουν ἐγκαίρως τὰ πνευματικά των τέκνα διὰ μίαν τοιαύτην συμμετοχὴν, προβάλλοντες εἰς αὐτὰ ὄλας τὰς οὐσιώδεις προϋποθέσεις διὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν θεῖαν Κοινωνίαν. Ἡ σπουδαιότερα δὲ τῶν προϋποθέσεων τούτων εἶναι ἡ διέλευσις τῶν πιστῶν ἀπὸ τὴν «στενὴν πύλην» τοῦ μυστηρίου τῆς Μετανοίας. Τὸ μυστήριον τοῦτο πρέπει νὰ τελῆται ὄχι βιαστικά, κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, ὡς συνήθως συμβαίνει, ἀλλὰ ἐγκαίρως, μὲ χρονικὴν ἄνεσιν καὶ μὲ κατάλληλον ψυχικὴν προετοιμασίαν. Ἡ τελευταία ἢμπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ σχετικὰς ὀμιλίας καὶ ἐπὶ μέρους νουθεσίας κατὰ τὴν περίοδον τῆς νηστείας.

Ἀναμόρφωσις.

Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδεσις εἰς τὴν χώραν μας, παρὰ τὰς καταβληθείσας κατὰ καιροὺς προσπάθειας, δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ φθάσῃ εἰς ἀξιόλογον ἐπίπεδον. Σήμερον, ὑπὸ τὴν δημιουργικὴν πνοὴν τῆς ἡγεσίας τῆς Ἐκκλησίας, τίθενται, ἐπὶ τέλος, αἱ βάσεις τῆς ἀναμορφώσεώς της. Μὲ τὸ ἐτοιμαζόμενον παρ' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς σχέδιον Ν.Δ., ὑπάρχει ἡ βεβαιότης ὅτι ἡ προκατάρτισις τοῦ Ἐφημεριακοῦ μας Κλήρου θὰ εἶναι πληρεστέρα καὶ πλέον εὐστοχος. Θὰ ἀποδειχθῇ οὕτω δι' ἄλλην μίαν φορὰν ὅτι ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει φωτεινὴ ἔμπνευσις καὶ ἀγνή θέλησις πολλὰ τὰ θαυμαστὰ ἢμποροῦν νὰ γίνουν πραγματικότης. Μὲ κα-

σεβασμὸν, ἀλλὰ καὶ μὲ γενναιοψυχία, νὰ τὸ βοηθήσῃ, νὰ τὸ φωτίσῃ μὲ τὴ δική του νεανικὴ ζέση. Κι' ἂν χρειασθῇ νὰ πεῖ μιὰ ὑπερβολή, ἔστω καὶ κολακεία, στὸ τέλος τὸ κάνει αὐτὸ μὲ καλὴ πρόθεσις καὶ μὲ εὐλικρίνεια.

Εἶναι λοιπὸν καὶ ἐδῶ μιὰ εὐλικρίνεια ἰδιόρρυθμη, δευτερογενῆς, θὰ ἔλεγα, ἀλλὰ πάντως εὐλικρίνεια, πού, ὅπως κάθε εὐλικρίνεια, γεννᾷ καὶ τὴ συμπάθειαν.

(Συνεχίζεται)

Μ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ὁ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὴν 13ην Νοεμβρίου, ἑορτασμός τῆς μνήμης τοῦ ἁγ. Ἰωάννου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου, ἐπιβάλλει ὅπως φέρωμεν εἰς τὴν μνήμην μας μερικὰ ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἱεῤῥας μορφῆς του.

Ὁ Ἰωάννης ἐγεννήθη ἐν Ἀντιοχείᾳ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 344 καὶ 354. Τὴν μόρφωσίν του ὀφείλει εἰς τὴν ἐξαιρετον μητέρα του Ἀνθοῦσαν, εἰς τὸν φιλόσοφον Ἀνδραγάθιον καὶ εἰς τὸν διακεκριμένον τότε ρήτορα Λιβάνιον. Διεκρίθη ὡς πρεσβύτερος ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθα συνεκρότησεν ἐπιτελεῖον ἐκκληστῶν συνεργατῶν, ἐν οἷς καὶ ἡ πλέον γνωστὴ διακόνισσα τῶν βυζαντινῶν χρόνων Ὀλυμπιάς, τῆς ὁποίας ἡ δρᾶσις συνεδέθη στενωτάτα μὲ τὸν πατέρα. Ὁ Ἰωάννης θεωρεῖται ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν ρήτωρ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Θαυμαστὴ ὡσαύτως ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις του πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου εἰς τὰς τάξεις τῶν Καθημέ-

λῶς κατηρητισμένον Ἐφημεριακὸν Κλῆρον, ἢ Ἐκκλησία μας θὰ δυνηθῆ νὰ ἀνταποκριθῆ ἱκανοποιητικῶς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ καιροῦ μας καὶ εἰς τὴν αἰωνίαν βᾶσιν τῆς θεοσδότου ἀποστολῆς τῆς, ἢ ὁποία ἐγκτεται εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν.

Ἡ ἐπιστήμη ὁμιλεῖ.

Συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τῆς μελέτης εἰδικῶν ἐπιστημῶν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας, ἢ τᾶσις μακροβιότητος τῶν ἀνδρῶν εἰς τὰς προηγμένας χώρας ἐξουδετερώθη σχεδὸν πλήρως μὲ αἰτίαν τὸ κάπνισμα. Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐπιστημῶν τούτων τονίζεται μεταξὺ ἄλλων τὸ ἐξῆς: «Ἀκόμη καὶ εἰς ἡλικίαν 35 ἐτῶν, οἱ ἄνδρες εἰς τὴν Βορειανίαν καὶ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας δὲν πρέπει τώρα νὰ περιμένουν ὅτι θὰ ζήσουν τόσα ἔτη ὅσα οἱ συνομήλικοί των εἰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας χώρας, ὅπως εἶναι ἡ Πορτογαλία, ἢ Ἀλβανία καὶ ἡ Κόστα Ρίκα».

Δι' ἄλλην μίαν λοιπὸν φορὰν ἡ ἐπιστήμη καταδικάζει μὲ τὰ ἀδιόσιστα ἐπιχειρήματά της τὸ κάπνισμα, ἕνα πάθος τόσον διαδομένον εἰς τὴν ἐποχὴν μας καὶ θεωρούμενον —κακῶς— ὡς ἀσήμαντον. Ὁρθῶς δὲ ἡ Ἐκκλησία ἐπεσήμανε τὸ πάθος τοῦτο ὡς ἕνα ἔλκος τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ προσπαθεῖ, μὲ τὸ κήρυγμα καὶ τὰς νοθεσίας της, νὰ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ αὐτὸ ὅσα τέκνα της ἔχουν παρασυσροθῆ.

νων «έν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου», πρὸς ἀναμόρφωσιν τῆς λατρευτικῆς ζωῆς, πρὸς διοργάνωσιν τῶν ἔργων τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας, πρὸς ἀνύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τοῦ κλήρου καὶ πρὸς κάθαρσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Ἡ ἀνακαινιστικὴ δρᾶσις τοῦ Χρυσοστόμου, τὸ ἀπόλυτον τῶν αἰτημάτων του καὶ ἡ ἀκαμπτος καὶ μὴ γνωρίζουσα συμβιβασμοὺς προσωπικότης του ἐδημιούργησαν πλείστους ἐχθροὺς, οἱ ὅποιοι συνασπισθέντες ἐπέτυχον νὰ ἐξορισθῇ οὗτος εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας. Ἐκεῖθεν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς μεταφορᾶς του εἰς Πιτιοῦντα, ἀπέθανε καθ' ὁδὸν εἰς Κόμανα τοῦ Πόντου τὸ 407. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐγίνε τὸ 438 ἐπὶ ἀρχιεπισκόπου Πρόκλου. Ἀπὸ τοῦ σ' αἰῶνος τὸ ὄνομά του συνοδεύεται μὲ τὸ ἐπώνυμον «Χρυσόστομος».

Τὰ ἔργα του, τὰ ὁποῖα ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς «Παγχριστιανικὸν κτῆμα ἐσαεῖ», εἶναι ἀναρίθμητα. Ταῦτα εἶναι εἴτε πραγματεῖαι καὶ δοκίμια, εἴτε πρὸ πάντων ὁμιλίας καὶ λόγοι, εἴτε ἐπιστολαί, εἴτε λειτουργικαὶ εὐχαί.

Περὶ τῆς καθ' ὅλου κοινωνικῆς δράσεως τοῦ Χρυσοστόμου ὠραιότατην καὶ θαυμασίαν εἰκόνα παρέχει εἰς ἡμᾶς ὁ Θεοδώρητος λέγων: «Ἄλλος αὐτὸν ἔλκει βοηθὸν ἀρπαζόμενος, ἄλλος καλεῖ δικαζόμενος σύνδικον· ἄλλος πεινῶν ὑπὲρ τροφῆς ἴκετεύει, γυμνὸς ὑπὲρ ἐνδύματος· ἄλλος αὐτὸν ἀποδύει· πενθῶν εἰς παράκλησιν δεῖται· δεσμῶν ἕτερος ἀπολυθῆναι βοᾷ· ἔλκει τις αὐτὸν ἄλλον πρὸς νόσων ἐπίσκεψιν· ξένος αἰτεῖ καταφύγιον· ἕτερος παραστὰς χρέος ὀδύρεται· ἄλλος ἐπόπτην καὶ διαλλάκτην τῶν κατ' οἶκον μεταπέμπεται στάσεων. Οὐδὲ δοῦλος πρὸς ἄλλον καταφεύγει, δεσπότης πικρὰν ὀλοφυρόμενος ἀγανάκτησιν· χήρα βοᾷ τὸ ἐλέησον, ἄλλη τὴν ὀρφανίαν ὀδύρεται· μυρίαί τῷ πατρὶ καθ' ἐκάστην πρὸς ἐκάστους ὑπὲρ ἐκάστου τροπαί. Ἀρπάζεται τις καὶ συνήγορος ὁ πατήρ· λιμὸς ἐνοχλεῖ καὶ τροφεὺς ἐκ συνηγόρου γίνεται· νοσεῖ τις καὶ εἰς ἰατρὸν ὁ τροφεὺς μεταβάλλεται· πένθει τις περιπέπτωκε καὶ ὁ νοσοκόμος εὐρίσκειται παραμύθιον· ξένων ἐπέστη φροντίς καὶ ξενοδόχος ὁ πάντα γεγωνῶς ἀναδείκνυται».

Διὰ τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ καταπληκτικὴν δρᾶσιν τοῦ Χρυσοστόμου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῶν ἐξῆς λόγων του: «Ἐνὸς τῶν ἐσχάτων εὐπόρων καὶ τῶν μὴ σφόδρα πλουτούντων

πρόσοδον ἡ Ἐκκλησία ἔχουσα, ἐνόησον ὅσαις ἐπαρκεῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χήραις, ὅσαις παρθένοις· καὶ γὰρ εἰς τὸν τῶν τρισχιλίων ἀριθμὸν ὁ κατάλογος αὐτῶν ἔφθασε. Μετὰ τούτων τοῖς τὸ δεσμοτῆριον οἰκοῦσι, τοῖς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ κάμνουσι, τοῖς ὑγιαίνουσι, τοῖς ἀποδημοῦσι, τοῖς τὰ σώματα λεωβημένοις τοῖς τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύουσι, καὶ τροφῆς καὶ ἐνδυμάτων ἔνεκεν, τοῖς ἀπλῶς προσιοῦσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν· καὶ οὐδὲν αὐτῇ τὰ τῆς οὐσίας ἠλάττωται. Ὡστε εἰ δέκα ἄνδρες μόνον (ἐκ τῶν πλουσίων) οὕτως ἠθέλησαν ἀναλίσκειν, οὐδεὶς ἂν ἦν πένης».

Ὡς ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χρυσόστομος ἐνέτεινε τὰς προσπάθειάς του διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν Κοινωνικῶν πληγῶν. Καθημερινῶς συντηρεῖ 7000 πτωχῶν. Κατήργησε τὰ περιττὰ ἔξοδα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. «Εὐρίσκει δαψίλειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν καὶ κελεῖται μετενεχθῆναι τὴν πολυτέλειαν τούτων εἰς τὸ Νοσοκομεῖον». Δι' αὐστηρῶν οἰκονομιῶν, — ὁ ἴδιος ἔτρωγε μόνον ἄρτον καὶ χόρτα—, κτίζει πλείονα νοσοκομεῖα, προκαταστήσας δύο τῶν εὐλαβῶν πρεσβυτέρων, ἔτι μὴν καὶ ἱατροῦς καὶ μαγείρους καὶ χρηστοὺς τῶν ἀγάμων ἐργάτας τούτους εἰς ὑπηρεσίαν· ὥστε τοὺς ἐπιχωριάζοντας ξένους καὶ ὑπὸ νόσου ληφθέντας τυγχάνειν ἐπιμελείας καὶ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ διὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος δόξαν».

Ὁ Χρυσόστομος διέθετε μέρος τῆς ἡμέρας πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν νοσοῦντων, βοηθῶν αὐτοὺς ἐξ ἰδίων καὶ ἀπευθύνων εἰς αὐτοὺς λόγους παραμυθητικούς. Γενικῶς ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινωνικὴ δρᾶσις τοῦ Χρυσοστόμου περιελάμβανε πλείστους τομεῖς, ὡς ἦσαν «ἡ τῶν χηρῶν κηδεμονία, ἡ τῶν παρθένων παραμυθία, ἡ τῶν ἀρρωστοῦντων νοσοκομία, ἡ τῶν καταπονουμένων ἐπικουρία, ἡ τῶν πλανωμένων ἐπιστροφή, ἡ τῶν συντετριμμένων φροντίς, ἡ τῶν ἐν φυλακαῖς ἐπίσκεψις». Καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐξορίας αὐτοῦ ὁ Χρυσόστομος διέθετε πάσας τὰς χρηματικὰς ἐνισχύσεις, τὰς ὁποίας ἔστελλον πρὸς αὐτὸν οἱ φίλοι του, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αἰχμαλώτων καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν πτωχῶν καὶ ἐνδεῶν.

Ἀληθῶς ὁ Χρυσόστομος ὑπῆρξε πρότυπον κληρικοῦ, διακριθέντος οὐ μόνον διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς γραφίδος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς θαυμασίας κοινωνικῆς δράσεως.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς
Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

201. "Όταν λέγεται κατά την ακολουθία του ὁρθρου μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου...» ὑπὸ διακόνου, ἢ ἐλλείψει διακόνου ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἐνδείκνυται νὰ εὐλογῆ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ὠραίας πύλης καὶ μάλιστα διὰ τοῦ σταυροῦ, ὡς πράττουν μερικοὶ ἱερεῖς ἢ ὄχι; (Ἐρώτησις Αἰδεσίμ. Δ. Παπαδοπούλου).

Τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου...» τοῦ ὁρθρου δὲν εἶναι εὐλογία ποὺ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν λαό, ἀλλὰ δέησις πρὸς τὸν Θεόν. Γι' αὐτὸ καὶ λέγεται ἀπὸ τὸν διάκονο καὶ καταχρηστικῶς ἀπὸ τὸν ἱερέα, ὅταν δὲν παρίσταται κατὰ τὴν ακολουθία διάκονος. Ὁ ἴδιος τύπος δεήσεως ὑπάρχει καὶ στὴν λιτή, ποὺ μᾶλλον ἐκ παρεξηγήσεως συνεδέθη στίς ἐνορίες μετὰ τὴν ἀρτοκλασία. Πάλι ἡ ἴδια αἴτησις ὑπάρχει καὶ στὴν ακολουθία τῆς παρακλήσεως, ποὺ εἶναι διαμορφωμένη κατὰ τὸ πρότυπο τῆς ακολουθίας τοῦ ὁρθρου. Σ' ὅλες αὐτὲς τίς περιπτώσεις πρόκειται περὶ «διακονικῆς» εὐχῆς, ὅπως ἐλέγετο, καὶ ὄχι περὶ εὐλογίας. Κακῶς ἐπομένως συνηθίζουν μερικοὶ ἱερεῖς νὰ εὐλογοῦν κατ' αὐτὴν καὶ μάλιστα μετὰ τὸν σταυρὸ τῆς εὐλογίας, ποὺ εἶναι καθαρῶς ἀρχιερατικὸ πρόνομιο. Οὔτε ἡ φύσις τῆς εὐχῆς, οὔτε καμμία τυπικὴ διάταξις, ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ ὀρθὴ πράξις, ποὺ τηρεῖται ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους ἱερεῖς καὶ στὸ "Ἁγιον" Ὄρος, καθορίζει στὸ σημεῖο αὐτὸ καμμία εὐλογία.

Ἐνάλογος φράσις ὑπάρχει καὶ σὲ ἱερατικὴ μάλιστα εὐχή, τὴν εὐχὴ τοῦ δευτέρου ἀντιφώνου τῆς θείας λειτουργίας («Κύριε, ὁ Θεός ἡμῶν, σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου· τὸ πλήρωμα...»), ἀλλὰ κανεῖς, καὶ ὀρθῶς βέβαια, δὲν σκέφθηκε ποτὲ νὰ συνδυάσῃ μετὰ τὴν εὐχὴ αὐτὴ τὴν εὐλογία. Καὶ ἐδῶ πρόκειται περὶ δεήσεως καὶ ὄχι περὶ εὐλογίας.

Ἡ εὐλογία κατὰ τὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου...» τοῦ ὁρθρου προσῆλθε, καθὼς φαίνεται, ἀπὸ ἀσφαλμένη συσχέτισί της πρὸς τὴν εὐλογία ποὺ δίδεται στὸ τέλος τῆς θείας κοινωνίας καὶ ποὺ συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἴδια ἀκριβῶς φράσι. Εὐλογία ἐπίσης συνώδευε καὶ τὴν ἀπαγγελία τῆς ἀναλόγου φράσεως τῆς ὀπισθαμβώνου εὐχῆς, ὅταν ἡ ὀπισθάμβωνος ἦταν ἀπολυτικὴ εὐχὴ ποὺ κατέκλειε τὴ θεία λειτουργία. Αὐτὸ τηρεῖται ἀκόμη ἀπὸ μερικοὺς παλαιούς ἱερεῖς καὶ στὸ "Ἁγιον" Ὄρος. Ἡ τελικὴ ὅμως αὐτὴ εὐλο-

για τοῦ λαοῦ, μετὰ τὴν προσθήκη τῆς ἀπολύσεως, ἔχει μεταφερθῆ πιά στὴν φράσι «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς...», μὲ τὴν ὁποία κατακλείεται ἡ λειτουργία. Στις δύο ὁμως αὐτὲς περιπτώσεις, δηλαδὴ στὸ «Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου...» μετὰ τὴν κοινωνία καὶ παλαιότερα κατὰ τὴν ὀπισθάμβωνο, ἄλλως ἔχουν τὰ πράγματα. Ἐδῶ πρόκειται περὶ πραγματικῶν εὐλογιῶν, πού, κατὰ τὸν τύπο πού ἐπικρατεῖ στὴν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἐκφέρονται σὲ τρίτο πρόσωπο, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ μὲν, τρόπον τινά, ὑποκρύπτεται, παρακαλῶντας τὸν Θεὸ αὐτὸς νὰ εὐλογήσῃ τὸν λαὸ καὶ τὴν κληρονομία Του. Στὴν περίπτωσι αὕτῃ ἐξ ἄλλου ρητῶς σημειώνεται στίς τυπικὲς διατάξεις τῶν χειρογράφων: «ὁ δὲ ἱερεὺς εὐλογῶν ἐκφωνεῖ λέγων «Σῶσον ὁ Θεός...», ἢ «ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ λέγων...», ἢ «καὶ σταυρῶνει τὸν λαόν», ἢ καὶ ἀναλυτικώτερον «καὶ μετὰ τὸ κοινωνῆσαι πάντας τοὺς βουλομένους ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ τὸν λαόν, κατέχοντας τοῦ διακόνου τὸν ἅγιον ποτήριον, ἐπιλέγων μεγαλοφώνως «Σῶσον, ὁ Θεός...». Αὐτὸ ὁμως δὲν διατάσσεται ἀπὸ κανένα χειρόγραφο γιὰ τὸ «Σῶσον, τὸν λαόν σου...» τοῦ ὄρθρου ἢ τῆς λιτῆς.

202. Μερικοὶ πνευματικοὶ ἀπαγορεύουν εἰς τοὺς γονεῖς πού ἔχουν μνηστευμένας θυγατέρας νὰ μεταλαμβάνουν τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Εἶναι τοῦτο ὀρθόν; Καὶ ἂν οἱ γονεῖς ἔχουν πολλὰς θυγατέρας καὶ ἡ μνηστεία τῶν εἶναι παρατεταμένη, δὲν θὰ ἀναγκασθοῦν κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ ἀπόσχουν ἐπὶ ἔτη πολλὰ τῶν μυστηρίων; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. Σ. Μαραβελῆ).

Ἐχω τὴν γνώμη, ὅτι δὲν διεβιβάσθη καλῶς ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ πνευματικοῦ. Μᾶλλον θὰ πρόκειται περὶ εἰδικῆς περιπτώσεως γονέων, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν ἀνοχὴ ἢ καὶ μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν γίνονται αἰτία νὰ συμβαίνουν μετὰ τὸ τῶν μνηστηθέντων νέων ἔκτροπα, πού καταδικάζει ἡ Ἐκκλησία. Τὸ ἴδιο ἀσφαλῶς θὰ ἴσχυε καὶ διὰ τοὺς γονεῖς τῶν μνηστήρων.

Τὸ νὰ ἀπαγορεύσῃ ὁμως ὁ ἱερεὺς τὴν κοινωνίαν γενικῶς στοὺς γονεῖς πού ἔχουν μνηστευμένα παιδιά, αὐτὸ εἶναι ἀδιανόητο. Ἡ μνηστεία, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἱερολογεῖται σήμερα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν χωριστὰ ἀπὸ τὸν γάμο, εἶναι ἱερὰ πράξις καὶ κατ' οὐδένα τρόπον μπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν προσέλευσι στὰ μυστήρια οὔτε τῶν ἰδίων τῶν μνηστευμένων, πολὺ δὲ περισσότερο τῶν γονέων τῶν. Ἄλλως, ὅπως πολὺ ὀρθὰ παρατηρεῖ ὁ ἐρωτῶν, ἓνα μεγάλο μέρος τῶν χριστιανῶν γιὰ πολλὰ χρόνια θὰ ἀπεστερεῖτο τοῦ ποτηρίου τῆς ζωῆς.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ Δ/ΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε. 1969

Τὸ Τ.Α.Κ.Ε. διανύει ἀπὸ τοῦ Β' ἐξαμήνου τοῦ ἔτους 1969 τὸ 40ὸν ἔτος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του. Ὁ βίος του ἔχει ὑπερβεῖ τὴν μίαν γενεάν. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐφημερίων ἦσαν τότε ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς πρώτους ἡσφαλισμένους του, σήμερον ὡς συνταξιοῦχοι αὐτοῦ, ἀπολαμβάνουν τῶν παροχῶν του. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ὅποιοι, εὐθὺς μετὰ τὴν ἴδρυσιν αὐτοῦ, συνεκρότησαν τὴν δύναμιν τῶν συνταξιούχων του, ἤδη ἔχουν ἀπέλθῃ πρὸ πολλοῦ. Ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ ὑπόμνησις ὠρισμένων βασικῶν πραγμάτων ἐν σχέσει μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ταμείου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως 40ετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του θὰ προσέφερε μεγίστην ἠθικὴν ὠφέλειαν εἰς αὐτὸ λόγῳ τῆς διαφωτίσεως ἢ ὅποια θὰ ἐπήρχετο εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους αὐτοῦ, ἱερεῖς τε καὶ ἄλλους καὶ διὰ τοὺς νεωτέρους, οἱ ὅποιοι φυσικὸν εἶναι νὰ ἀγνοοῦν τὴν ἐν μέσῳ δοκιμασιῶν καὶ πολλῶν ἀντιξοοτήτων πορείαν αὐτοῦ.

Τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἰδρυθὲν διὰ τοῦ Νόμου 4606/2-5-1930 ἤρχισε λειτουργοῦν ἀπὸ 1/6/1930 καὶ περιέλαβεν εἰς τὴν ἀσφάλισιν αὐτοῦ διὰ τὸν κλάδον Συντάξεων τοὺς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ὑπηρετοῦντας ἐφημερίους, ἱεροδιακόνους, τοὺς ἐμμίσθους χειροθετημένους ἱεροψάλτας, τοὺς ἀσχοῦντας ὡς μόνον ἐπάγγελμα τὸ τοῦ ἱεροψάλτου καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., (τοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων ὑπαχθέντος βραδύτερον βάσει τοῦ Α.Ν. 671/43).

Οἱ πόροι αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του ἦσαν περιωρισμένοι καὶ ἐπισηφαλεῖς. Ἀπηρτίζοντο ἀρχικῶς ἐκ κρατήσεως ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἐφημερίων κ.λ.π. ἡσφαλισμένων, ἐκ μικροῦ ποσοστοῦ κρατήσεων ἐπὶ τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, ἐκ κρατήσεως 10% ἐκ τοῦ συνόλου τῶν προσόδων τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας, καταργηθείσης βραδύτερον, τοῦ ἡμίσεος τῶν καθαρῶν ἐσόδων τῶν Ἐξωκκλησιῶν καὶ Παρεκκλησιῶν τῶν ἐχόντων ἐτήσιον εἰσόδημα, τότε, ἄνω τῶν 25.000 δρχ. καὶ ἐξ εἰσπράξεων ἐκ κληρικοσῆμων ἐπὶ τῶν βαπτίσεων (5 δρχ.) καὶ γάμων (25 δρχ.). Βραδύτερον δι' ἄλλων νόμων οἱ πόροι αὐτοῦ ἐνισχύθησαν καὶ διὰ τῶν εἰσπράξεων τῶν Ἱ. Ἐξωκκλησιῶν καὶ Παρεκκλησιῶν τῆς χώρας ὑπαχθέντων βάσει τοῦ κώδ. Νόμου 5439/39 κατὰ κυριότητα εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., δι' ἐπιβληθείσης εἰσφορᾶς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων κομμορητικῶν οὐσιῶν (Α.Ν. 19/20-11-35),

κρηωδών ύλών (Α.Ν. 816/1937), δι' έτησίαις εισφοράς του ΟΔΕΠ (1.000.000) δρχ. και δι' έτησίαις εισφοράς του Δημοσίου εκ 1.000.000 δρχ. (Α.Ν. 19/20-11-35).

Έν τούτοις οι πλείστοι εκ των άνωτέρω πόρων αυτού ήταν επισφαλείς και μετά πολλής δυσκολίας συνεκεντρούντο, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ή μισθοδοσία του πλείστου μέρους του έφημεριακού κλήρου ήτο εις είδος. Άλλά και των λοιπών έφημερίων των μισθοδοτουμένων δια μισθοϋ ή εισπραξις του ασφαλίστρου ήτο δυσχερής, δια τὸ Τ.Α.Κ.Ε., λόγω του ότι ή καταβολή τούτου έγινετο υπό των ιδίων ή των ένοριακών Έπιτροπών. Είς τούτο προσθετόν και ή έπιφυλακτικότητα των έφημερίων τότε, μεθ' ής έδέχθησαν την Ύδρυσιν του Τ.Α.Κ.Ε. Είχε λοιπόν να αντιπαλαίση τὸ Τ.Α.Κ.Ε. από των πρώτων ήμερῶν τῆς ιδρύσεώς του κατά πολλῶν και άνυπερβλήτων δυσχερειῶν. Έν τούτοις και παρά τὰς σοβαράς ταύτας και πολλὰς άλλας δυσχερείαις τὸ Ταμεῖον επέζησε και άνταπεκρίθη εις τὸν σκοπὸν του κατά την πρώτην δεκαετίαν 1930-1940.

Κατά την δευτέραν δεκαετίαν, δοκιμασίαν σοβαράν επέπρωτο να ύποστῆ και τούτο εκ του πολέμου και τῆς κατοχῆς και τῆς μηδενίσεως των πόρων αυτού λόγω του πληθωρισμοϋ. Παρά ταύτα, εϋθύς μετά την κατοχήν, δια νέων νόμων προέβη εις την άναδιοργάνωσιν των πόρων αυτού και τῆς εν γένει λειτουργίας του. Έπεξέτεινε τούς σκοπούς αυτού και προέβη εν έτει 1947 δια του Α.Ν. 625/45 και του από 6/6/47 Β.Δ. εις την σύστασιν του Κλάδου Άρωγῆς, και εν έτει 1948 δια του Ν. 738/48 εις την σύστασιν του Κλάδου Άσθνείας, ο όποιος προεβλέπετο μεν υπό του ιδρυτικοϋ νόμου, πλην λόγω άδυναμίας του Ταμείου δέν ειχε λειτουργήσει μέχρι του έτους τούτου. Κατά την εν λόγω περίοδον παρά τὰς εκ του πολέμου και τῆς κατοχῆς σοβαράς δοκιμασίας του Ταμείου ή πορεία του από του έτους 1945 γίνεται έτι περισσότερον σταθερά και ασφαλής, διότι μέρος των πόρων αυτού παγιτοποιϋνται, δοθέντος ότι από του έτους τούτου άνελήφθη ή μισθοδοσία των έφημερίων υπό του Κράτους, αι δέ επί τῆς μισθοδοσίας των κρατήσεις παρακρατοϋνται πλέον και άποδίδονται υπό των Δημοσίων Ταμείων.

Κατά την τρίτην 10ετίαν (1950-1960), τὸ Ταμεῖον έδραιωμένον πλέον βαίνει πρὸς ολοκλήρωσιν των σκοπῶν του. Είς τούς ήσφαλισμένους προστίθενται τώρα και οι έφημέριοι και τὰ λοιπὰ ασφαλίστέα πρόσωπα τῆς Δωδεκανήσου. Αί παροχαί του δέν ήταν βεβαίως ικανοποιητικά, οϋδεμίαν όμως σύγκρισιν ειχον με τὰς τοιαύτας τῆς προηγούμενης 10ετίας. Μετά μάλιστα την άλλαγὴν του συστήματος ύπολογισμοϋ των συντάξεων (Ίούνιος 1951),

τὴν κατ' ἐπανάληψιν ἀναπροσαρμογὴν τούτων, τὴν θέσπισιν κατὰ τὸ ἔτος 1958 νέων παροχῶν (ἐξόδων κηδείας καὶ ἐπιδόματος λουτροθεραπείας), τὴν τροποποίησιν διὰ τοῦ Νόμου 3801/57 τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ χορηγουμένου βοηθήματος τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς καὶ τὴν ἀναπροσαρμογὴν ὀρισμένων πόρων αὐτοῦ ηὐξήθησαν αὗται σημαντικῶς. Περιορισμένοι ἦσαν αἱ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν μέχρι καὶ τοῦ ἔτους 1966, μὲ μόνον τὸ ἀσφάλιστρον τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἠσφαλισμένων του, ἐκάλυπτον τὴν νοσοκομειακὴν περίθαλψιν ὅλων γενικῶς τῶν ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων αὐτοῦ μετὰ τῶν συζύγων των καὶ τοιαύτην Γ' θέσεως.

Ἡ πλημμελὴς λειτουργία τοῦ Κλάδου τούτου εἶχεν ἐπισημανθῆ ὑπὸ τῶν ἐκάστοτε Διοικήσεων τοῦ Ταμείου καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἠσχολήθησαν μὲ τὴν βελτίωσιν καὶ ριζικὴν θεραπείαν αὐτοῦ. Γενικῶς ὅμως ἡ περίοδος 1950-1960 διὰ τὸ Ταμεῖον ἦτο γονιμωτέρα τῶν δύο προηγούμενων ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Εἰς τὸ ἐνεργητικόν του προσετέθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1958 τέσσαρες ὀριζόντιοι ὄροφοι ἐπὶ τῶν ὁδῶν Σοφοκλέους 4 καὶ Ἑρμοῦ 64 καὶ 3.000 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, κτηθεῖσαι ἐπίσης ἐν ἔτει 1958.

Πλέον γόνιμος ὅμως εἶναι ἡ περίοδος 1960-1969. Κατ' αὐτὴν ἡ ἐξέλιξις τοῦ Ταμείου εἰς πάντας τοὺς τομεῖς ἦτο ἀλματώδης. Ηὐξήθησαν πρῶτον αἱ συντάξεις τῶν συνταξιούχων του. Ἡ μέση μηνιαία σύνταξις τὴν 31/12/1959 ἀνῆρχετο μετὰ τῶν δώρων ἑορτῶν καὶ ἐπιδόματος λουτροθεραπείας εἰς τὸ ποσὸν τῶν 717 δρχ. ἐνῶ ἡ τοιαύτη κατὰ τὴν 31/12/1969 ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 1.567 δρχ.

Λόγῳ ἐπίσης τῆς αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας καὶ τοῦ νέου τρόπου ὑπολογισμοῦ τοῦ χορηγουμένου ἐφ' ἅπαξ βοηθήματος, ὁ ὁποῖος ἰσχύει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1957, ηὐξήθη καὶ τὸ βοήθημα τοῦ Κλάδου Ἀρωγῆς. Ὁ μέσος ὄρος τοῦ βοηθήματος κατὰ τὴν 31/12/1959 ἀνῆρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν 11.974 δρχ., ἐνῶ τὴν 31/12/1969 ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 93.948.

Ἐπετεύχθη ὡσαύτως ἡ θέσπισις πλήρους ὑγειονομικῆς περιθάλψεως τῶν ἐφημερίων ἠσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ ΤΑΚΕ καθὼς καὶ τῶν προστατευομένων μελῶν αὐτῶν, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 282/66 Π.Υ.Σ.

Διὰ τοῦ νέου τούτου συστήματος ἐπετεύχθη μία ἐκ τῶν πλέον βασικωτέρων ἐπιδιώξεων τοῦ Ὄργανισμοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἠγωνίζετο. Οἱ ἠσφαλισμένοι του ἀπολαμβάνουν πλέον πλήρους ὑγειονομικῆς περιθάλψεως. Τὸ μέγεθος τῆς διαφορᾶς

μεταξύ τῆς πρὸ τοῦ ἔτους 1966 ἰσχυροῦσης περιθάλψεως καὶ τῆς μετὰ τοῦτο παρεχομένης τοιαύτης ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἐπομένων ἀριθμῶν. Κατὰ τὴν 31/12/1966 κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δι' ἔξοδα νοσηλείας τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων αὐτοῦ καθὼς καὶ τῶν προστατευομένων μελῶν των δρχ. 8.182.556.

Κατὰ τὴν 31/12/1969 κατεβλήθησαν δρχ. 23.793.816.

Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων αὐτοῦ καθὼς καὶ τῶν προστατευομένων μελῶν τούτων εἶναι καὶ διὰ τὰ δύο συγκρινόμενα ἔτη ὁ αὐτὸς περίπου. Βασικῆς ἐπίσης σημασίας ἐπίτευγμα δύναται νὰ θεωρηθῆ, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ περίοδον, καὶ ἡ τακτοποιήσις τοῦ ἀπὸ 10ετίας καὶ πλέον εὐρισκομένου ἐν ἐκκρεμότητι προσωπικοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καθαρὰν θέσιν (περιουσίαν) τοῦ Ταμείου, αὕτη κατὰ μὲν τὴν 31/12/1959 ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν 47.773.512 δρχ., κατὰ δὲ τὴν 31/12/1969 εἰς τὸ ποσὸν τῶν 144.801.604 δρχ. Ἠυξήθη δηλαδὴ αὕτη εἰς τὸ τριπλάσιον.

Ἐντὸς τῆς περιόδου αὐτῆς καὶ δὴ κατὰ τὸ ἔτος 1963 ἡγοράσθησαν ὑπὸ τοῦ Ταμείου ἕτεροι 1.500 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, εἰς δὲ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν αὐτοῦ προσετέθησαν ἐν ἔτει 1968, ἕτερα δύο ἀκίνητα, ἐν ἑκ δωρεᾶς τῆς Αἰμιλίας Πέππα καὶ τὸ ἕτερον δι' ἀγορᾶς. Ἀμφότερα τὰ ἀκίνητα ταῦτα ἐκτήθησαν χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου.

Ἐκ τῆς γενικωτάτης ταύτης ἐκθέσεως καταφαίνεται ὄχι μόνον ἡ ἀνοδικὴ πορεία τοῦ Ὄργανισμοῦ, ὅστις, παρὰ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας δυσχερείας τὰς ὁποίας ἀντιμετώπισε κατὰ τὴν περίοδον τῆς 40ετίας του, εὐρίσκειται σήμερον εἰς θέσιν εὐχάριστον, ἀλλὰ καὶ ἡ κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν ἐκπλήρωσις τῆς ἀποστολῆς του εἰς ἅπαντας τοὺς τομεῖς. Σήμερον πάντες σχεδὸν οἱ ἡσφαλισμένοι του προσβλέπουν μὲ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ TAKE ἐκδηλοῦντες ὑπὲρ αὐτοῦ θερμὸν ἐνδιαφέρον. Τοῦτο δὲν συνέβαινε προηγουμένως. Ἀντιθέτως μάλιστα μέγα μέρος ἡσφαλισμένων του ἐτήρει ἀπέναντί του ἐχθρικὴν στάσιν. Ἄν δὲν συνέβαινε τοῦτο, ἀσφαλῶς ἡ θέσις του θὰ ἦτο ἔτι πλέον βελτιωμένη, διότι δὲν θὰ ὑπῆρχον διαφοραὶ τῶν πόρων αὐτοῦ ἐκ κληρικοσῆμων καὶ εἰσφορῶν τῶν Ἰ. Ναῶν.

Ἄλλὰ ἂν καί, ὡς ἀνεφέρθη, αἱ ἐπιτεύξεις τοῦ Ταμείου εἰς ἅπαντας τοὺς τομεῖς ἔχουν φθάσει εἰς βαθμὸν ἱκανοποιητικόν, ἐν τούτοις ὑπολείπονται εἰσέτι πολλὰ.

Τὸ θέμα τῆς ριζικῆς τακτοποιήσεως τῶν συντάξεων, ὥστε αὗται νὰ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὸν μισθὸν τῶν ἐξερχομένων, εἶναι ἡ βασικωτέρα ἐπιδιώξις τοῦ Ὄργανισμοῦ.

Στὸ περιθώριο τῆς Ἀγίας Γραφῆς

ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΕΙΣΜΑ

Ὅποιος ἀκολουθεῖ τὸ Εὐαγγέλιον, συμπεριφερόμενος πάντα καὶ ἀποκρινόμενος πάντα μὲ καλωσύνη καὶ ἀμνησικακία στὸν πλησίον του, ἔχει πολλοὺς λόγους νὰ εἶναι πικραμένος. Τὸ νὰ κάνης μὲ ἀνιδιοτέλεια τὸ καλὸ χάρι τοῦ καλοῦ, μὴ λογαριάζοντας ἂν θὰ ὑπάρξῃ «εὐχαριστῶ», ἂν θὰ ὑπάρξῃ κάποια ἀγαθὴ ἀπήχηση σ' αὐτὸν ποὺ τοῦ δείχνεσαι ἀληθινὸς ἀδελφός, εἶναι μιὰ γραμμὴ ζωῆς συχνὰ ἀκριβοπληρωμένη. Γιατὶ οἱ ἄνθρωποι, συνήθως, δὲν ἀναγνωρίζουν εὐκόλα τὴν ἀγνή καλωσύνη καί, στὸ ὑποσυνειδητό τους τοῦλάχιστο, τοὺς εἶναι κάτι τὸ ἀνυπόφορο. Ἀκόμα καὶ ἂν ἡ καλωσύνη αὐτὴ ἐκδηλώνεται σ' αὐτοὺς προσωπικά. Ὅποτε θὰ ἔπρεπε νὰ τοὺς συγκινήσῃ καὶ νὰ ἐπιδράσῃ μέσα τους σὰν τὸν ἥλιο καὶ τὸν καθαρὸ ἀέρα, ποὺ, ὅταν

Ὅμοιως τὸ θέμα τῆς ἀναπροσαρμογῆς ὀρισμένων πόρων τοῦ Ταμείου ἀποτελεῖ ἐξ ἴσου βυσικὴν ἐπιδίωξιν αὐτοῦ, διότι εἶναι συναφὲς πρὸς τὸ θέμα τῶν συντάξεων. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι παρὰ τὴν διεύρυσιν τοῦ Ὄργανισμοῦ οἱ πόροι του, πλην τῆς εἰσφορᾶς τῶν ἡσφαλισμένων, παραμένουν οἱ αὐτοὶ ἀπὸ δύο δεκαετιῶν καὶ πλέον. Τινὲς μάλιστα ἐκ τῶν ἀρχικῶς θεσπισθέντων δὲν ἀποδίδονται (εἰσφορὰὶ Κράτους καὶ ΟΔΕΠ), ἄλλοι δὲ κατηργήθησαν (Ἱερῶν Μονῶν).

Ἐτέρα ἐπιδίωξις μας εἶναι ἡ ἀξιοποίησις ὀρισμένων ἐκ τῶν ἀκινήτων, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς παλαιότητος καὶ τῶν πολλῶν ἐλλείψεων, ἰδίᾳ ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύστημα τῆς κεντρικῆς θερμάνσεως, δὲν ἀποδίδουν ὅσον πρέπει.

Θέματα ἐπίσης φλέγοντα, ἔχοντα ἀνάγκην ταχείας ρυθμίσεως εἶναι 1) τὸ τῆς ὑγειονομικῆς περιθάλψεως τῶν μὴ περιληφθέντων εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 282/66 Π.Υ.Σ. ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων τοῦ TAKE, τὸ ὁποῖον ἔχει μὲν ἀποφασισθῆ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, πλην δὲν ἐρρυθμίσθη εἰσέτι καὶ νομοθετικῶς, 2) τὸ θέμα τῶν Τοπικῶν TAKE, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀναδιοργανωθοῦν ἐπὶ νέων βάσεων διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ 3) τὸ θέμα τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν θέσεων.

Γ. Α. ΚΑΡΡΑΣ

Δ/νων Σύμβουλος

άνοιξη κάποιος τὸ παράθυρο, μπαίνουν σ' ἓνα δωμάτιο ὡς τότε κατασκότεινο καὶ μουχλιασμένο.

Ὁ καλός, ὁ εὐαγγελικὸς ἄνθρωπος, σκοντάφτει κάθε τόσο στὴν ἀχαριστία, στὴν κακία καί, μὲ τὴ θεία καὶ ὠραία ἀπλοϊκότητα τῆς σκέψεώς του, ἀναρωτιέται σὲ τί νὰ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ παραδοξότης. Τὸ δὲ ζήτημα εἶναι, κάθε φορὰ πὺ ποτίζεται σὰν τὸν Κύριό του μὲ χολή ἀντὶ τοῦ μάννα, ἂν θὰ ἀντέξῃ παρὰ πέρα στὴ γραμμὴ πὺ χάραξε, τὴ γραμμὴ πὺ τοῦ ἐνέπνευσε ὁ Παράκλητος μὲς ἀπὸ τὴ Γραφή.

«Εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε» (Ρωμ. ιβ' 14), ἐντέλλεται διαρκῶς μέσα στὴ συνείδηση αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου τὸ Πνεῦμα. «Καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς» (Ματθ. ε' 44). «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν» (ἐνθ' ἂν.). Ὅχι στὴν ἄλφα ἢ τὴ βῆτα περίπτωση, ἀλλὰ πάντοτε, ἐξακολουθητικά, χωρὶς ἐξαιρέσεις καὶ ἀνάπαυλες, μὲ ἀκοίμητη ἐτοιμότητα, μὲ σταθερὸ προσανατολισμὸ πρὸς τὴν κορυφαία ἐντολὴ τοῦ χριστιανισμοῦ: «Ἐν τούτῳ γνῶσοντες πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἐχητε» (Ἰω. ιγ' 35). Ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ κοινὸς παρανομαστὴς ὅλης τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ἡ καρδιὰ ὅλων ἀρετῶν, τὸ μόνιμο κίνητρό τους, ἡ πνοὴ καὶ ἡ δικαίωσή τους. Χωρὶς αὐτὴ, ὅ,τι ἀπομένει εἶναι «χαλκὸς ἢ χῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον» (Α' Κορ. ιγ' 1), ἓνα ἐντυπωσιακὸ τίποτε, μιὰ ματαιοπονία.

Πρέπει, λοιπόν, γιὰ νὰ εἶναι κανεὶς σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς του χριστιανός, νὰ μὴ τοῦ λείπῃ ἡ ἀγάπη πὺ δίδαξε καὶ χαρίζει ὁ Χριστός. Πρέπει αὐτὴ νὰ δίνῃ τὸ «παρών» τῆς διαρκῶς στὴν καρδιὰ του καὶ στὴ συμπεριφορὰ του, ὅσο ἀπογοητευτικὸ καὶ ἂν εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀκτινοβολίας τῆς στοὺς ἄλλους, στὰ ἔμφυχα ἀντικείμενά της.

Γιὰ νὰ κρατηθῇ ὁμως ἔτσι ἡ ἀγάπη, χρειάζεται ἀγώνας καὶ προσπάθεια. Καὶ μέσα μας καὶ ἔξω μας. Μέσα μας, γιατί ὁ «παλαιὸς ἄνθρωπος» ἐπανασταεῖ. Ἐξω μας, γιατί πολλές φορὲς οἱ ἄνθρωποι ἀντιδροῦν στὴν ἀγάπη πὺ ἐντονα ἀπὸ ὅ,τι στὴν κακοποιᾶ. Ἄν εἶσαι ὄχι κακός, ἀλλὰ ἀπλῶς «δικαίος», ἂν δηλαδὴ στηλιτεύῃς ἢ τιμωρῆς καὶ ἔμπρακτα τὸν ἀδελφὸ σου πὺ παραπάτησε, φταιγόντάς σου, θὰ διαπιστώσῃς ὅτι σὲ λογαριάζει, ὅτι ὑπάρχεις στὰ μάτια του. Ἄν δὲν μνησικακῆς γιὰ ὅ,τι σοῦ ἔφταιξε, ἂν τοῦ ἀπαντᾷς, στὸ κακὸ πὺ σοῦ ἔκανε, μὲ τὸ καλὸ, εἶναι πολὺ πιθανὸ νὰ μὴ τὸ δῆ καν καὶ νὰ μὴ τὸ ἐκτιμήσῃ, ὅπως ἐπίσης εἶναι πιθανὸ νὰ σοῦ τὸ πληρώσῃ πάλι μὲ κακὸ.

Εἶσαι καὶ σύ, ὁμως, ἄνθρωπος. Ἡ ἀρετὴ εἶναι κάτι πὺ πρέπει νὰ τὸ κερδίζῃ κανεὶς κάθε φορὰ. Δὲν εἶναι μιὰ ἀρχικὴ στάση,

πού ἄρκει γιὰ νὰ ὑπάρχη συνέχεια. Καί, ἐπομένως, κάθε φορά πρέπει νὰ τὴν κατακτᾷ κανεὶς, μὲ ἀνανεωμένη ἀπόφαση, μὲ τὸ ἅγιο καὶ εἰρηνικὸ ἐκεῖνο πείσμα τῆς προσηλώσεως στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Μετὰ ἀπὸ κάθε «ὄχι» τῆς ἁμαρτίας, εἶναι ἀνάγκη νὰ διαθέτη κανεὶς ἓνα καινούργιο, νωπὸ, ὀλόδροσο «ναὶ» τῆς ἀγάπης, νὰ ἀποδείξη ὅτι ἀντλεῖ ἀπὸ τὰ ἀνεξάντλητα ἀποθέματα τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ νοητὸ «ἐβδομηκοντάκις ἐπτὰ» τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Χριστοῦ στὴν ἀπορία τοῦ Πέτρου (Ματθ. ιη΄ 22). Ὁ ἀριθμὸς αὐτός, στὴ γλῶσσα τῆς Καινῆς Διαθήκης, σημαίνει τὸ ἄπειρο. Τὸ τελευταῖο «πάλι», πού θὰ ὑπερκεράσῃ στὸ τέλος τὰ «πάλι» τοῦ Διαβόλου, τὸ διαθέτει πάντα ὁ Θεὸς γι' αὐτοὺς πού θέλουν νὰ εἶναι γνήσια παιδιὰ του. Αὐτὰ λένε: Παρ' ὅλη τὴν πίκρα πού ἀποκομίζουμε, ἐμεῖς πάλι θὰ ἀγαπᾶμε, ἐμεῖς πάλι θὰ ἀπαντᾶμε στὸ κακὸ μὲ τὸ καλὸ. Δὲν εἶναι ἡ ἁμαρτία ἰσομήκης μὲ τὴν ἀρετὴ. Ὁ Διάβολος εἶναι πεπερασμένο ὄν. Ὁ Θεὸς εἶναι ἄπειρος. Καὶ τὸ ἄπειρο τὸ ἔχει δώσει, μὲ τὴν ἀγάπη, στὸν ἄνθρωπο, ἄρκει αὐτὸς νὰ τὸν πιστεῦῃ καὶ νὰ ἔχη στραμμένη τὴν πυξίδα τῆς ψυχῆς του πρὸς ὃ,τι διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιο.

Τὸ εἰρηνικὸ καὶ ἀνίκητο πείσμα τῆς ἀγάπης χαρακτηρίζει τὸν ἀληθινὸ χριστιανό. Παρὰ τὶς ἀντιξοότητες πού δοκιμάζει μέσα του καὶ γύρω του — ἀπὸ τὰ πάθη του καὶ ἀπὸ τὴ στάση τῶν ἀνθρώπων ἀπέναντί του — δὲν ἀποκλίνει ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῆς ἀνεξικακίας καὶ τῆς ἀγάπης, δὲν σταματᾷ οὔτε ὑποχωρεῖ. Ξέρει ὅτι, γιὰ νὰ εἶναι, καὶ ὄχι μονάχα νὰ λέγεται, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε ἄνθρωπος ἀγάπης. Τῆς ἀγάπης πού δὲν κρίνει, «αὐὸ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς» (Α΄ Κορ. ιγ΄ 5), ἀλλὰ μακροθυμεῖ, καὶ δὲν ἐξαντλεῖται. Τῆς ἀγάπης πού εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀπείρου καὶ μονάχα μέσα ἀπὸ τὴν κοίτη της μπορεῖ νὰ βγῆ κανεὶς στὴν ἀνέσπερη ἡμέρα τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Κάθε καινούργια ἀπόδειξί της εἶναι μιὰ ἀνανέωση τοῦ ἀρραβῶνος μὲ τὴ μέλλουσα ζωὴ (Β΄ Κορ. α΄ 22), μιὰ πληροφορία ἐπιβεβαιωτικὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς πραγματικότητος τῶν ὄσων ἢ πίστη προσδοκᾷ, μιὰ ἀπόδειξι ἀθανασίας πάνω ἀπὸ τὴν παροδικότητα τοῦ κόσμου τούτου καὶ τοῦ σφετεριστῆ του, τοῦ Διαβόλου.

Τὸ αἰώνιο, ἀκέραιο ὑπόλοιπο, ὅπου στηρίζεται ὁ πιστός, εἶναι ὀλόκληρος ὁ Θεός. Καὶ κατέχει κανεὶς τὸν Θεὸ ὅσο κατέχει τὴν ἀγάπη του. Γιατί, καθὼς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, «ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ» (Α΄ Ἰω. δ΄ 8). «Νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν», προτρπεῖ ὁ Ἀπόστολος (Ρωμ. ιβ΄ 21). Ἡ νίκη σου εἶναι γεγονός, γιατί μὲ τὸ μέρος σου ἔχεις τὸν Θεό.

Τὸ ἡσύχιο αὐτὸ πείσμα εἶναι ἴσως πῶς δύσκολο νὰ ἐπιβάλ-

λεται στις αντίθετες τάσεις που δοκιμάζει κανείς μέσα του. Πρόκειται για νίκη που είναι προϋπόθεση της άλλης, εκείνης που πραγματοποιείται με τη συμπεριφορά προς τὸν πλησίον. Ἐάν δὲν ἔχη εξουδετερωθῆ ἡ ἐσωτερικὴ ἀντίδραση τοῦ κακοῦ, — τὸ παράπονο, ἡ ἀγανάκτηση, ἡ δίψα ἰκανοποιήσεως τοῦ τραυματισμένου ἐγώ, — καὶ ἡ ἐξωστρεφῆς ἄσκηση αὐτοῦ τοῦ πείσματος εἶναι ἀμφίβολης ἐπιτυχίας. Ἡ ἀπ' ἐξω ἐπίθεση, βρίσκοντας εὐνοϊκὴ τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν, μπορεῖ νὰ ἀνατρέψη τὴν ψυχὴ καὶ νὰ τὴν ρίξῃ στὴν ὀργὴ καὶ στὴν ἐκδίκηση, ἀποκόπτοντάς τὴ ἀπὸ τὸν Θεό.

Γιὰ νὰ μένη κανεὶς στὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ, χρειάζεται ἐσωτερικὸς ἀγώνας, βασιζόμενος κατ' ἀρχὴν στὴν αὐτογνωσία. Ἡ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ ζῆ ὅπου ἡ φιλαυτία ἠτᾶται κατὰ κράτος, ὅπου τὸ ταπεινὸ φρόνημα ἀνθεῖ, ὅπου ὁ «παλαιὸς ἄνθρωπος» δὲν βρίσκει τόπο νὰ σταθῆ καὶ νὰ μετακινήσῃ τὴν ἀγαθὴ προαίρεση. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ βαθειὰ συναίσθησις τῶν ἐσωτερικῶν κινδύνων, γιὰ νὰ ἀποτρέπεται ἐγκαιρὰ ἡ λαβὴ τοῦ κακοῦ, γιὰ νὰ ξεριζώνεται στὴ στιγμὴ ἡ φύτρα του, πού χρωστᾷ τὴν ἐμφάνισή της στὸν σπόρο τῶν ἐξωτερικῶν γεγονότων, ἀλλὰ καὶ στὸ πρόθυμο ἔδαφος τοῦ «παλαιοῦ ἀνθρώπου», στὰ ἔτοιμα πάθη του, στὸ λίπασμα τῶν ὑποβολῶν τοῦ Ἀντιδίκου.

Γιὰ πολλὰς ἁμαρτίες πρέπει νὰ ἐπικρατῆ τὸ σύνθημα: «τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἢ θάνατος». Ἀλλὰ πάνω ἀπὸ ὅλες, τὸ σύνθημα αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο ὡς πρὸς τὴν προδοσίαν τῆς θείας ἀγάπης. Δὲν ὑπάρχει πιὸ φρικτὴ πτώσις ἀπ' αὐτή. Τίποτε ἄλλο δὲν «λυπεῖ τὸ Πνεῦμα» (Ἐφεσ. δ' 30) ὅσο ἡ παραίτησις ἀπὸ τὴν ἀγάπῃ, ἡ ἐξάντλησις τοῦ ἁγίου πείσματος πού μᾶς συγκρατεῖ στὴν ἀγάπῃ. Αὐτὸ λέγει ἡ λογικὴ τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅπως ὁ Δαβὶδ ἀφήρεσε τὸ «πτυρῦγιον τῆς διπλοῖδος» τοῦ Σαοὺλ, ἀντὶ νὰ τὸν θανατώσῃ (Α' Βασ. κδ'), ἔτσι καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ ξέρομε, μακροθυμώντας, νὰ διαστέλλομε τὰ δύο ἀντικείμενα τῶν λογισμῶν μας στὸ θέμα αὐτό. Νὰ ἀγαπᾶμε τὸν ἁμαρτωλὸ καὶ νὰ μισοῦμε ὅ,τι τὸν περιβάλλει χωρὶς νὰ εἶναι ταυτισμένο μαζί του: τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τὸ κακὸ, γιὰ εἶναι τὸ «ὁμοίωμα» τοῦ Θεοῦ (Α' λόγος εἰς τὴν προσευχήν). Σὲ καμμιὰ, λοιπόν, περίπτωσιν δὲν πρέπει νὰ ταυτίζομε τὸν ἁμαρτωλὸ μὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ μισοῦμε καὶ αὐτὸν μαζί της. «Μηδενί», φωνάζει ὁ θεῖος Παῦλος, «μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους» (Ρωμ. ιγ' 8).

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ *

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, τὸ Κύριε, εἰσάκουσον.

Θεὸς Κύριος, ἦχος δ'.

Τῷ ἀσκηταῖς ὡς ἀληθῶς διαπρέψαντι, ἀμαρτωλοὶ καὶ ταπεινοὶ νῦν προσπέσωμεν, Κάραν ἀσπαζόμενοι τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ, κράζοντες καὶ λέγοντες· Πάτερ θεῖε Νικάνορ, πρόφθασον βοήθησον, ἐφ' ἡμᾶς σοὺς ἰκέτας, καὶ τῆς πανώλους λύτρωσαι ἡμᾶς, ὡς παρρησίαν ἔχων πρὸς Κύριον.

Δόξα Πατρί.

Ως τῶν Ἀσωμάτων συνόμιλον, καὶ τῶν μοναζόντων ὁμότροπον, Θεοφόρε Νικάνορ ὑμνοῦμέν σε, καὶ πιστῶς δυσωποῦμέν σε, πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ, ὅπως εὐρωμεν ἔλεος.

Καὶ νῦν.

Οὐ σιωπήσομέν ποτε Θεοτόκε, τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι· εἰ μὴ γὰρ σὺ προῖστασο πρεσβεύουσα, τίς ἡμᾶς ἐρρύσατο ἐκ τοσοῦτων κινδύνων, τίς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους; Οὐκ ἀποστῶμεν Δέσποινα ἐκ σοῦ, σοὺς γὰρ δούλους σφῆζεις αἰεὶ, ἐκ παντοίων δεινῶν.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 560 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17-18 τεύχους.

Ὁ Ν΄ Ψαλμὸς καὶ ὁ Κανὼν μετὰ τοῦ στίχου, Ἄ-
γιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐν δὲ τοῖς Θεοτο-
τοκίοις, Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς.

Ἦχος πλ. δ΄.

Ῥοδὴ Α΄. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Πολλοῖς συνεχόμενοι πειρασμοῖς, καὶ ταῖς τρικυ-
μiais τῶν κινδύνων παντοδαπαῖς, σοὶ προσπίπτο-
μεν ἀναβοῶντες, ἰλάσθητι ἡμῖν Νικάνορ ἅγιε.

Οὐτως τῶν ὀσίων ἢ καλλονή, καὶ τῶν μοναζόντων,
τὸ ἀγλαΐσμα τὸ σεπτόν, βρῦει σου ἡ κἀρα ἰαμάτων,
παντοδαπούς κρουνοὺς τοῖς σοὶ προστρέχουσι

Αῖθλοῖς τῶν ἀγώνων ὧ ἀσκητά, μάκαρ θεοφόρε, σὲ
ἐδόξασεν ὁ Θεός, Νικάνορ τῆς ἐρήμου τὸ θρέμμα,
τῆς οἰκουμένης φωστὴρ διαυγέστατος.

Θεοτοκίον.

Νοσοῦντας τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, ἐπισκοπῆς θείας
καὶ προνοίας τῆς παρὰ σοῦ, ἀξιώσον ἡμᾶς Θεομητ-
τορ, ὡς ἀγαθὴ ἀγαθοῦ τε λοχεύτρια.

Ῥοδὴ Γ΄. Οὐρανίας ἀψίδος.

Προστασίαν καὶ σκέπην, ζωῆς ἡμῶν ἔχομεν, σὴν τι-
μίαν κἀραν ἰάσεις, πᾶσι βλυστάνουσαν, τοῖς σοὶ
προστρέχουσι, καὶ εὐλαβῶς προσκυνοῦσι, καὶ πιστῶς
γεραίρουσι, ταύτην πανόλβιε.

Γκετεύομεν πάντες, σὲ νίκης φερώνουμε, κατὰ τῆς παν-
ώλους τὰς νίκας, λαμπρῶς ἀράμενον, ἐν τῇ δυνά-
μει Χριστοῦ, ἀποσοβεῖν καὶ διώκειν, ἀφ' ἡμῶν τὴν μά-
στιγα, πάτερ θεόσοφε.

Πρὸς Θεόν σε ἰκέτην, διάπυρον ἔχομεν, ὡς παρ' αὐ-
τοῦ ἠξιωμένον, θείων δυνάμεων ὄθεν καὶ νῦν πρέ-

σβευε, καὶ ἰαμάτων τὴν χάριν, δίδου τοῖς τιμῶσί σε,
Νικάνορ ὅσιε.

Θεοτοκίον.

Α ληθῆ Θεοτόκον, ὁμολογῶ Δέσποινα, σὲ τὴν τοῦ
θανάτου τὸ κράτος, ἐξαφανίσασαν· ὡς γὰρ φυσί-
ζωος, ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν τοῦ ἄδου, πρὸς ζωὴν ἀνή-
γαγες, εἰς γῆν με ρεύσαντα.

Δ ιάσωσον, ἐκ παντοίων κινδύνων ἡμᾶς θεῖε Πάτερ,
ὅτι πάντες πρὸς Θεόν σε ἔχομεν, διάπυρον πρεσ-
βευτὴν καὶ προστάτην.

Ε πίβλεψον, ἐν εὐμενεῖα πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν
ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι
τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἐκείνων, δι' οὗς ἡ παρά-
κλησις γίνεται. Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ὅτι ἐλεή-
μων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις...

Κάθισμα, ἤχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ο σίων φωστήρ, καὶ μοναζόντων καύχημα, Νικάνορ
σοφέ, τῶν ἀσκητῶν ἀγλαΐσμα, ἐκτενῶς προσπί-
πτομεν, καὶ βοῶμέν σοι· σπεῦσον διάσωσον, καὶ ἐκ παν-
ώλους λύτρωσαι ἡμᾶς, ὡς παρρησίαν ἔχων πρὸς Κύ-
ριον.

Δόξα, καὶ νῦν.

Π ρεσβεία θερμή, καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον, ἐλέους
πηγή, τοῦ κόσμου καταφύγιον, ἐκτενῶς βοῶμέν
σοι· Θεοτόκε Δέσποινα πρόφθασον, καὶ ἐκ κινδύνων
λύτρωσαι ἡμᾶς, ἢ μόνη ταχέως προστατεύουσα.

ᾠδὴ Δ'. Σὺ μου ἰσχύς.

Κ αὶ ποῦ λοιπόν, ἄλλον προστάτην εὐρήσομεν; Ποῦ
δραμόντες, ποῦ καὶ σωθησόμεθα; Τίνα θερμόν

σχῶμεν βοηθόν; μάστιγι λοιμώδους, οἴμοι νόσου κλονούμενοι! Μετὰ τὴν Θεοτόκον, εἰς τὴν σὴν θείαν κάραν, τὴν βρούσαν ἰάσεις προστρέχομεν.

Τὸν ποταμόν, τὸν γλυκερὸν τῶν θαυμάτων σου, τὸν πλουσίως, τοὺς πιστοὺς ἀρδεύοντα, Πάτερ Νικάνορ τοῖς σὲ θερμῶς, ἐπικαλουμένοις, πλουσίως πᾶσιν ἀνάβλυσον, ῥυσθῆναι τῆς πανώλους, καὶ πάσης ἄλλης νόσου, θεοφόρε Πατὴρ ἡμῶν ὅσιε.

Τὸ ἱερόν, τῶν ἀσκητῶν ἀφιέρωμα, παρθενίας τὸ σκεῦος τὸ ἔνθεον, πᾶσι πιστοῖς τὸν ἀπὸ Θεοῦ, ἰαμάτων χάριν, δαψιλεστάτην προχέοντα, Νικάνορα τὸν θεῖον, τῆς ἐρήμου τὸ θρέμμα, οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος τιμήσωμεν.

Θεοτοκίον.

Πῶς ἐξειπεῖν, σοῦ κατ' ἀξίαν δυνήσομαι, τοὺς ἀμέτρους, οἰκτιρμούς ᾧ Δέσποινα, τοὺς τὴν ἐμὴν πάντοτε ψυχὴν, δεινῶς πυρουμένην, ὡς ὕδωρ περιδρυσίσαντας; Ἄλλ' ᾧ τῆς σῆς προνοίας, καὶ τῆς εὐεργεσίας, ἧς ἀφθόνως αὐτὸς παραπήλαυσα.

ᾠδὴ Ε'. Ἰνα τί με ἀπόσω

Μὴ ἡμᾶς νῦν ἀπόσῃ, τῆς κηδεμονίας σου, ᾧ θεοτίμητε, ἀλλ' ἐπιβραβεύου, τοῖς τιμῶσί σε θεῖα ἰάματα, καὶ δὸς ἰατρείαν, ἐκ τοῦ τιμίου σου λειψάνου, τοῖς ἰκέταις σου νίκης φερώνυμε.

Εἴν πολλαῖς τρικυμῖαις, δεινῶς χειμαζόμεθα, οἰκτρὰ θηράματα, τῆς λοιμώδους νόσου, ὑφ' ἧς ἐλεεινῶς βιβρωσκόμεθα. Ἄλλὰ δεομένοις, λύτρωσιν δὸς ἡμῖν καὶ ῥῶσιν, ἰατρὲ καὶ θεράπον πανάριστε.

Τῶν ἀγγέλων τὸν βίον, ἐν τῇ γῆ κατάρθωσας, καὶ δι' ἀσκήσεως, καθαρὸν δοχεῖον, τοῦ Ἁγίου Πνεύ-

ματος γεγένησαι· ὅθεν ἠξιώθης, τῆς παρρησίας τῶν Ἀγίων, πρὸς Θεὸν ὑπὲρ τῶν δεομένων σου.

Θεοτοκίον.

Εὐχαρίστως βοῶμεν, χαῖρε Μητροπάρθενε, χαῖρε Θεόνυμφε, χαῖρε θεία σκέπη, χαῖρε ὄπλον καὶ τεῖχος ἀπόρθητον, χαῖρε προστασία, καὶ βοηθὲ καὶ σωτηρία, τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων ἐκ πίστεως.

Ῥδὴ ΣΤ'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Σημείων τερατουργὸς μέγιστος, σὺ ὑπάρχεις ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, θαυματουργῶν καὶ ἰώμενος πάντας, ἐκ τῆς λοιμώδους ὀσίων ἀγλάϊσμα, διώκων ταύτην ἀφ' ἡμῶν, καὶ ἐλαύνων εἰς πῦρ τὸ ἐξώτερον.

Προστάτην σε ἐν τῷ βίῳ ἔχομεν, καὶ φρουρὸν καὶ ἀσφάλειαν Νικάνορ· ἡ γὰρ τιμία καὶ θεία σου κἀρα, τῆς λοιμικῆς ἀμυντήριον ἔθαλε, τὴν χάριν σχοῦσα ἐκ Θεοῦ, χαλεπὰ ἐκδιώκειν νοσήματα.

Ως τεῖχος καταφυγῆς κεκτήμεθα, τὴν πανσέβαστον ἀγίαν σου κἀραν, ὡς μύστης δὲ τῆς Τριάδος τελέσας, ταύτην σοφὲ καθικέτευε, ῥυσθῆναι ἅπαντας ἡμᾶς, νοσημάτων παντοίων καὶ θλίψεων.

Θεοτοκίον.

Ως τεῖχος καταφυγῆς κεκτήμεθα, καὶ ψυχῶν σε παντελῆ σωτηρίαν, καὶ πλατυσμὸν ἐν ταῖς θλίψεσι κόρη, καὶ τῷ φωτί σου αἰεὶ ἀγαλλόμεθα. Ῥ Δέσποινα καὶ νῦν ἡμᾶς, τῶν παθῶν καὶ κινδύνων διάσωσον.

Διάσωσον, ἐκ παντοίων κινδύνων ἡμᾶς θεῖε Πάτερ, ὅτι πάντες πρὸς Θεόν σε ἔχομεν, διάπυρον προσεβευτὴν καὶ προστατήν.

Α΄ χραντε, ἢ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ’ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παρρησίαν.

Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεὺς ἐκείνων, δι’ οὓς ἡ παράλησις γίνεται. Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός... Ὅτι ἐλεῆμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις...

Κοντάκιον, ἦχος β΄. Προστασία.

Ως προστάτης τῶν χριστιανῶν θερμότατος, καὶ μεσίτης πρὸς τὸν Θεὸν διαπρύσιος, μὴ παρίδης ἀμαρτωλῶν δεήσεων φωνάς, ἀλλὰ πρόφθασον ὡς συμπαθῆς εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν τῶν πιστῶς κραυγαζόντων σοι, τάχυνον εἰς πρεσβείαν, καὶ σπεῦσον εἰς ἰκεσίαν, ὡς παρρησίαν κεκτημένος πρὸς Κύριον.

Δόξα καὶ νῦν.

Προστασία τῶν Χριστιανῶν.

Τὸ Α΄ ἀντίφωνον τοῦ δ΄ ἤχου.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου. Στίχος. Τί ἀνταποδώσωμεν.

Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατήρ· οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ’ ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός καὶ τὸ φορτίον μου ἕλαφρόν ἐστι.

Δόξα Πατρί. Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου πρεσβείαις ἐλεῆμων, ἐξάλειψον τὴν λοίμην ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἐλέησόν με ὁ Θεός, καὶ τὸ ἰδιόμελον, ἦχος πλ. β'.

Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εὖ ἐργάτα τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Σὺ καὶ τὸ βάρος τῆς ἡμέρας ἐβάστασας, σὺ καὶ ἐδοξάσθης παρ' αὐτοῦ τοῖς λειψάνοις σου· ἀλλ' ὡς παρρησίαν κεκτημένος πρὸς Κύριον, αὐτὸν ἐκτενῶς ἰκέτευε τοῦ ῥυσθῆναι κινδύνων τοὺς δούλους σου.

Δόξα, καὶ νῦν.

Μεταβολὴ τῶν θλιβομένων, ἀπαλλαγὴ τῶν ἀσθενούντων ὑπάρχουσα, Θεοτόκε Παρθένε, σῶζε πόλιν καὶ λαόν, τῶν πολεμουμένων ἢ εἰρήνη, τῶν χειμαζομένων ἢ γαλήνη, ἢ μόνη προστασία τῶν πιστῶν.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου... Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς... Καὶ ἀποπληροῦμεν τὰς λοιπὰς ᾠδὰς τοῦ Κανόνοϋς.

ᾠδὴ Ζ'. Παῖδες Ἑβραίων.

Σιάτιστα αἰεὶ σε γεραίρει, τὴν σεβάσμιόν σου κάραν προσκυνοῦσα, αἰτουμένη θερμῶς, τῶν νόσων τὰς ἰάσεις, παρὰ Χριστοῦ μακάριε, σαῖς θερμαῖς ἰκετηρίαις.

Δῆμος Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἀσπαζόμενοι τὴν ἱεράν σου θήκην, μετὰ πόθου θερμῶς, κραυγάζουσι βῶντες· ἐξελοῦ ἡμᾶς ἅγιε, πάσης θλίψεως καὶ νόσου.

Οἴλη ψυχῆ καὶ διανοία, καὶ καρδίᾳ σε καὶ χεῖλεσι γεραίρω, ἀπολαύων τῶν σῶν ἰάσεων Νικάνορ, δι' ὧν Χριστὸς δοξάζεται, ὡς Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Βλέψον ἰλέψ ὄμματί σου, καὶ ἐπίσκεψαι τὴν κάκωσιν ἣν ἔχω, καὶ δεινῶν συμφορῶν καὶ βλάβης καὶ κι-

δύνων, καὶ πειρασμῶν με λύτρωσαι, ἀμετρήτῳ σου ἑλέει.

᾿Ωδὴ Η΄. Τὸν ἐν ὄρει.

Καλλιστράτῳ ἐν ὄρει ἑδοξάσθης· φωνῆς θείας σαφῶς σε ἤκουσας καλούσης, καὶ δι' αὐτῆς Νικάνορ ὀδηγούμενος, εὖρες τοῦ Δεσπότη, τὴν ἄχραντον εἰκόνα.

Θεσσαλονίκης τὸ εὖοσμον ῥόδον, Ἰωάννου δὲ ὁ υἱὸς καὶ τῆς Μαρίας, ἐξ ἀκάρπου νηδύος ἐξανέτειλεν, ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύων, καὶ καθικετεύων, Χριστὸν τὸν ζωοδότην.

Εἴν ᾿Ολύμπῳ ἐν ἀσκηταῖς ὁ πάνυ, Διονύσιος σοὶ τρανῶς Νικάνορ φάσκει· τὸ εὐτελὲς ἰδοὺ τοῦτο τριβόνιον, τίνα ὄντως κρύπτει, ἀφανῆ καὶ μέγαν, ἀγιωσύνης πλοῦτον.

Θεοτοκίον.

Χαῖρε θρόνε πυρίμορφε Κυρίου, χαῖρε θεία καὶ μαρναδόχε στάμνε, χαῖρε χρυσῆ λυχνία λαμπρᾶς ἄσβεστος, χαῖρε τῶν παρθένων, δόξα καὶ μητέρων, ὠραίισμα καὶ κλέος.

᾿Ωδὴ Θ΄. Κυρίως Θεοτόκον.

Φυγὰς ὁ δαίμων ὤφθη, τοῦ Σαρακιναίου, τὸ ὄνομά σου Νικάνορ, κραυγάζων φρικτῶς, ὅτε ἐξέβαλες τοῦτον, ὄπλῳ τῆς πίστεως.

Εἴν Σαρακίνη αὖθις, τὴν αἰμορροοῦσαν, ἀφῆ κρασπέδου Νικάνορ, τοῦ ἱματίου σου, ταύτην ἰάσω καθάπερ, Χριστὸς ὁ Κύριος.

Παράλυτον ἰάσω, ὄπλῳ καὶ δυνάμει, καὶ ἀηττήτῳ ῥομφαίᾳ, τιμίου Σταυροῦ. Τῶν Γρεβενῶν δόξα χαῖρε, Νικάνορ ἅγιε.

Θεοτοκίον.

Φωτός σου ταῖς ἀκτῖσι, λάμπρυνον Παρθένε, τὸ ζοφερόν τῆς ἀγνοίας διώκουσα, τοὺς Θεοτόκον, σὲ καταγγέλλοντας.

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς.

Τοῦ ἀγίου Νικάνορος.

Χαίροις τῶν Σερβίων ὁ ἱατρός, Γρεβενῶν τὸ κλέος, καὶ Κοζάνης ὁ βοηθός, χαίροις ὁ προστάτης τῶν σὲ τιμώντων πόθῳ, Νικάνορ Καλλιστράτου φωστήρ πολύφωτε.

Ἔτερα ψαλλόμενα ἐν τῇ Λιτανείᾳ

Φύλακα καὶ ρύστην καὶ βοηθόν, κατὰ τῆς πανώλους ἔχομεν σὴν κάραν καθηγητά, ὁσίων τὸ κλέος καὶ ἀσκητῶν ἡ δόξα, Νικάνορ Θεομάκαρ, φρούρει τοὺς δούλους σου.

Χαίροις τῶν θαυμάτων ὁ ποταμός, καὶ τῶν ἐν κινδύνοις ἀπροσμάχητος βοηθός, ὁ θερμὸς προστάτης, τῶν σὲ προσκαλουμένων, Νικάνορ μοναζόντων δόξα καὶ στήριγμα.

Κάρα ἡ τιμία σου ἀσκητά, βρῦει ἀενάως, τῶν θαυμάτων θείους κρουνοὺς, ἐκ παντοίων νόσων καὶ λοιμικῆς πανώλους ρυομένη τοὺς πίστει ταύτην γεραίροντας.

Χαίροις τῶν ὁσίων ἡ καλλονή, καὶ τῶν μοναζόντων τὸ ἀγλάισμα τὸ σεπτόν, ἅγιε Νικάνορ, σοῦ ἡ τιμία κάρα, λυτροῦται ἐκ κινδύνων τοὺς προσκυνοῦντας αὐτήν.

Ως ἀστέρα πάντων τῶν ἀσκητῶν πολύφωτον μέγαν διαλάμποντα τηλαυγῶς, τιμῶμέν σε μάκαρ, θαυ-

μάτων ταῖς ἀκτῖσι, διώκοντα τὴν λοίμην τῶν προστρέχόντων σοι.

Νίκτης τὸν φερώνυμον οἱ πιστοί, δεῦτε, συνελθόντες εὐφημήσωμεν ἐν ὠδαῖς καὶ στέψωμεν τοῦτον, στεφάνοις ἐγκωμίων Νικάνορ, ἐκβοῶντες σῶζε τοὺς δούλους σου.

Δεῦτε νῦν προσέλθωμεν οἱ πιστοί, πίστει προσκυνῶντες τὴν σεβάσμιον καὶ σεπτὴν, Κάραν τοῦ ὁσίου, καὶ πόθῳ ἀσπασθῶμεν λαμβάνοντες τὴν ρῶσιν ψυχῆς καὶ σώματος.

Κάραν τὴν ἀγίαν σου εὐλαβῶς, Νικάνορ, τιμῶμεν τὴν συντριψασαν τοῦ ἐχθροῦ, κάραν καὶ λαβοῦσαν τὸν στέφανον τῆς νίκης καὶ πᾶσι χορηγοῦσαν πιστοῖς ἰάματα.

Βρύει τῶν λειψάνων σου ἀθλητά, ποταμούς θαυμάτων καταρδεύοντας τοὺς πιστοὺς τοὺς μετ' εὐλαβείας καὶ πόθου προσκυνοῦντας τὴν σεβασμίαν κάραν σου ὀσιώτατε.

Ὡς στερρὸς ἀδάμας ὁ τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν Καλλιστράτῳ ἀναλάμπας νέος φωστήρ, ὁ ὅσιος Νικάνωρ τὸ θρέμμα τῆς ἐρήμου, Χριστιανῶν τὸ κλέος καὶ ἡ βοήθεια.

Νίκτης τὸν ἐπώνυμον εὐσεβῶς, καὶ τὸν ἐν ἀσκήσει, διαλάμπαντα τηλαυγῶς, τῆς Θεσσαλονίκης τὸ γέννημα καὶ θρέμμα, Σέρβια καὶ Κοζάνη, πάντες τιμήσωμεν.

Ἰησοῦ σωτῆρος, τὸν μαθητὴν, καὶ τὸν ἐν ἀνάγκαις, ἀπροσμάχητον βοηθόν, ἀσκητῶν τὸ ρόδον τὸν μάρτυρα Κυρίου, Νικάνορα τὸν μέγαν πάντες τιμήσωμεν.

Κύριον ἰκέτευε ἐκτενῶς, ὑπὲρ τῶν τιμώντων τὴν πανήγιον κεφαλὴν καὶ καταφιλούντων τὴν θεῖαν σιαγόνα, σοῦ τοῦ θαυματοβρύτου, Νικάνορ ὅσιε.

Οὐρανόθεν ἤκουσας τὴν φωνήν, τοῦ Θεοῦ παμμάκαρ, ὀδηγοῦσαν ὡς Ἀβραάμ, πρὸς ὄρος Καλλιστράτου σὲ τὸν ἀγωνισθέντα ἐν τούτῳ θεοφρόνως Νικάνορ Ἅγιε.

Λάμψεσι θαυμάτων σου ἀθλητά, πᾶσαν καταυγά-
ζεις τὴν ὑφήλιον καὶ φαιδρῶς ὡς φωστῆρα ὅθεν, παγκόσμιον ὑμνοῦμεν, αἰίδιμε Νικάνορ ἡμᾶς διάσω-
σον.

Α΄σμασιν ὑμνήσωμεν οἱ πιστοί, πάντες συνελθόντες ἀνακράζοντες εὐσεβῶς ἅγιε Νικάνορ, διάσωσον κινδύνων, αὐχμοῦ τε ἀνομβρίας τοὺς εὐφημοῦντάς σε.

Οἰκουμένης πάσης ὁ βοηθός, καὶ τῆς στερεινούσης εὐ-
κλεέστατος ὁ καρπός, ἠδύπνοον ρόδον καὶ κλέος μοναζόντων, παμμέγιστε Νικάνορ, σῶζε τοὺς δούλους σου.

Σώματος τὴν ρῶσιν καὶ τῆς ψυχῆς, ὡς θαυμάτων χά-
ριν, θεοφόρε πεπλουτηκῶς, παράσχου τοῖς σοῖς δούλοις τοῖς σοὶ προσερχομένοις, Θεόσοφε Νικάνορ, καὶ μακαρίζουσιν.

Τὸν λαμπρὸν φωστῆρα τῶν Γρεβενῶν καὶ τῆς Σια-
τίστης, ἀπροσμάχητον βοηθόν, τὸν ἐκ Θεσσαλονί-
κης Νικάνορα τὸν θεῖον, τὸν μέγαν ποιμενάρχην καὶ λαμπροκήρυκα.

Υ΄ψωσον τὰς χεῖρας σου πρὸς Θεόν, ὑπὲρ τῶν σῶν δούλων, ὦ Νικάνορ θαυματουργέ, καὶ ἴλεων πᾶσιν αὐτὸν τῇ σῇ πρεσβείᾳ ἀπέργασαι παμμάκαρ τοῖς οὐ γεραίρουσιν.

Φύλαττε, Νικάνορ τοὺς ὑμνητάς, καὶ προσκυνητάς σου τοὺς τιμῶντας τὴν σὴν σεπτὴν μάκαρ θείαν χεῖρα καὶ λύτρωσαι κινδύνων, καὶ πάσης ἐπηρείας ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.

Θεοτοκίον.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ Ἅγιοι Πάντες μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Τρισάγιον. Ὅτι σοῦ ἐστίν. Ἀπολυτίκιον, Ὡς τῶν Ἀσωμάτων συνόμιλον... Ἐκτενὴς παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ Ἀπόλυσις.

Ἦχος β'.

Δεῦτε προσελθόντες οἱ πιστοί, ζέοντες τῷ πνεύματι, πάντες καὶ μετὰ πίστεως, δεῦτε προσκυνήσωμεν κατασπαζόμενοι, τὴν σεπτὴν καὶ ἁγίαν τε Νικάνορος κάραν, τὴν θεομακάριστον καὶ θαυματόβρυτον καὶ ταύτην καταστέψωμεν πάντες, ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς ἑγκωμίων, ὅπως δι' αὐτῆς εὐρωμεν ἔλεος.

Πάντων προστατεύεις... Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου... Δι' εὐχῶν...

(Συνεχίζεται)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Συμπόσιον Πατέρων. Κλήμεντος πρὸς Κορινθίους Α'. — Μ. Δ. Στασινοπούλου, Ἡ Περιπέτεια τῆς Ἑλληκρίνειας. — Ἐπίκαιρα. — Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. — Φ., Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὰς, κανονικὰς καὶ ἄλλας ἀπορίες. — Γ. Α. Καρρᾶ, Γενικὴ Εἰσῆγησις τοῦ Δ/ντος Συμβούλου, ἐπὶ τοῦ Ἀπολογισμοῦ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. 1969.—Βασ. Μουστακῆ, Τὸ ἅγιο πνεῦμα.—Κανὼν Παρακλητικὸς τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Νικάνορος.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰακίου 1, Ἀθῆναι...